

Kringelfjords-Nytt

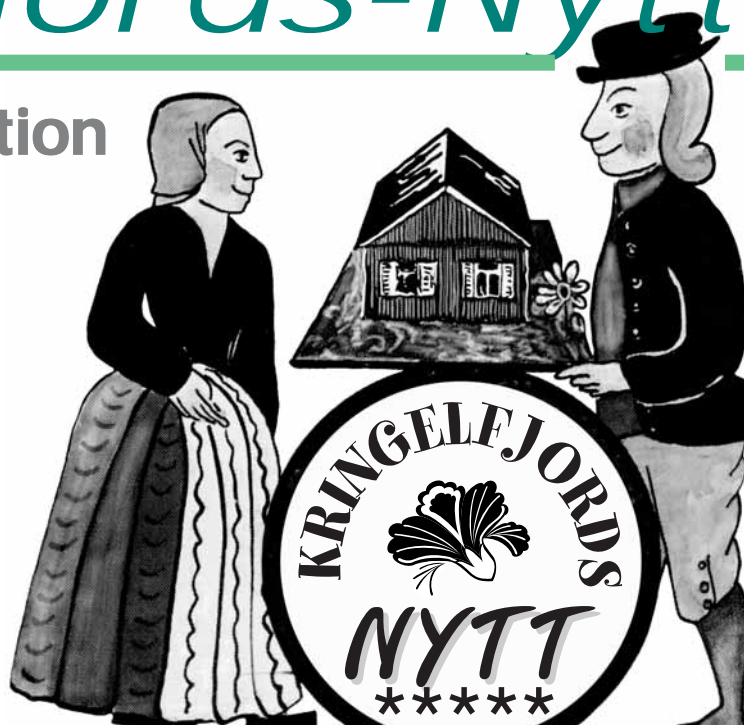
Nyheter och information

för dej som bor i

Kringelfjorden

— eller gästar

**SÄRNA-IDRE
GRÖVELSJÖN**

25:e årgången 1986 – 2011

Utkommer 2 gånger om året • Vinter & Sommar nummer

Småsjödalen

Foto: H. Forsslund

**SOMMAREN
2011**

Lägre elräkning — redan nästa månad!

Sverigepumpen Superscroll kan spara
upp till 65% av din värmekostnad.

Kontakta oss för en
kostnadsfri husanalys!

Panasonic

HTF **Fjällpumpen**
Heat Transfer HTF AB
DALARNA
HÄRJEDALEN

0280 - 230 07 • 0735 - 28 28 89

JONES EL AB

BYGDENS ELPROFFS

EL: Vi är Er lokala elinstallatör som utför alla slags elinstallationer vid om och tillbyggnader, installationer, reparationer, service m.m.

RADIO/TV: Försäljning, montering och service av: Parabol, TV, DVD, Video m.m.

BYGGVAROR:

Försäljning av byggvaror, virke, plåt, rännsystem och allt som hör till en fullsortiments bygghandel.

ÖPPETTIDER:

Butiken är öppen:
måndag till fredag 08.00 - 17.00
Lunch 12.00 - 13.00
Telefon: 0253-203 32
Fax: 0253-204 25

Alla vägar går till Särna – Idre – Grövelsjöfjällen...

Välkommen till sommarfjällen! - men först lite resumé av vintern som gått.

Kallaste vintern i landet sedan mätningarna började.

Visst händer det varje vinter att temperaturen går ner mot minus trettio grader. Men den gångna vintern slog många köldrekord. Enligt meteorolog Lage Larsson var december 2010 den kallaste månaden sedan mätningarna började någon gång på 1700-talet.

30 graders skillnad på två dygn!

Natten till juldagen sjönk temperaturen ner till minus 36 grader i Kringelfjorden, men redan på annandagen kunde vi åka halvmilspåret i endast -12 grader, och dagen därpå var temperaturen uppe i behagliga -6°.

Snödjupet i julas var inte så mycket att skryta med, bara 30 cm mot 60 cm i Stockholm och hela 84 i Blekinge!

Värmeslingorna i vattenledningarna i stugbyn som normalt brukar sättas på i mars fick sättas på redan före julhelgen efter att en vattenledning redan då hade fryst. Sedan har eländet med frysta vattenledningar fortsatt.

Mer om det på föreningssidan.

Rekordtidig vår i Särna-idre Grövelsjöfjällen

Påskhelgen bjöd på barmark i byn och skidspåren lämpade sig bäst för vandring. Idre Fjäll hade bara ett 5 km spår öppet och utförsåkningarna i vare sig Fjätervålen eller Idre Fjäll var inte mycket att skryta med. På Idre Fjäll var temperaturen 16,9 grader i skuggan och liftspåren flöt bort. Under Annandagen fick flera av släpliftarna stängas. Men den som hittade lä från vinden kunde i alla fall bygga upp en fin solbränna. Idre fjäll hade dock öppet ända till 1:a maj.

På annandag påsk gick isen på Särnasjön!

Pimpeltävlingen med 150 pimpelfiskarna i det årliga "Särnanappet" som traditionsenligt skulle gått av stapeln på Särnasjöns is på annandagen hade turligt nog flyttats till Grövelsjöns is som då fortfarande bar.

- Det här måste vara ett rekord när det gäller tidig vår.

Aldrig tidigare tror jag att Särnasjön varit isfri redan den 25 april, säger Elon Andersson i Särna.

- **Stora musöron på björkarna 1:a maj**, rapporterar Inga wall från Särna, 4 veckor för tidigt....!

Nya sommarminnen och upplevelser väntar runt hörnet...

Försök att njuta dessa medans de pågår, njut av livet och stunden just i denna stund, det är faktiskt bara exakt just nu som livet pågår.

Fånga dagen, fånga stunden...

Visst det är lätt att säga, men det låter sig inte så lätt göras.

Det är lättare att tänka; och vad det skall bli mysigt när jag skall göra det och det, eller vad mysigt det var då den gången.

- Nej vi är inte så bra på att fånga dagen och stunden utan vi längtar oftast, eller sitter och minns händelser som varit. Minnena och längtan är visserligen väldigt viktiga för vår mentala överlevnad. Längtan och framtida planer driver oss och vår utveckling framåt. Men själva livet är nu, precis just nu när du läser dessa rader; och så är det hela livet. Livet pågår egentligen endast just exakt nu!

Med detta vill jag säga; stressa inte bara framåt och längta inte bara någon annanstans, utan sug i dig och njut av allt det fina precis medans det pågår.

SPONSORER SOM BIDRAR TILL UTGIVNING AV KRINGELFJORDS NYTT

Vi tackar alla nedanstående företag för bidrag till utgivningen av vår tidning:

Abris Sjö & Snö	- Särna
Berg & Dahl	- Tyresö
Brötas AB	- Särna
Ello Trading	- Särna
Emeretssons Gräv & Entr.	- Idre
Falks Räddningskår	- Särna - Idre
Fastighetsbyrån	- Idre
Fjätervålen	- Särna
Fjällpumpen	- Sälen
Grövelsjöns Fjällstation	- Grövelsjön
Harrysons Rörservice	- Idre
Håkas Djurbutik	- Särna
Håkasgården	- Särna
Håkas Häst & El	- Särna
ICA Idre Bua	- Idre
Idre Bygg & Järn	- Särna
Jones El	- Idre
Konsum	- Särna - Idre
Kurvans / Syrran & jag	- Idre
Lissåvallen	- Idre
Shell	- Idre
Skido & Lynxhallen	- Idre
Storsätra / Sylöra	- Grövelsjön
Stråkens El	- El
Särna-Idre Fiskevårds För.	- Särna
Särnaffärn	- Särna
Walls Grus & Åkeri	- Särna

OBS!

Hantverkare både från Särna och Idre serverar Kringelfjorden.

Gå inte över än...

Stöd våra lolala sevicenäringar och butiker så vi får behålla vår service.

KRINGELFJORDEN NYTT

Redaktör och ansvarig utgivare:

Materialadress:

Kringelfjordens Samfällighetsför.

c/o Hans Forsslund

Klockvägen 4

135 55 Tyresö.

Telefon: 070-683 78 44

E-post: hans@bergodahl.com

www.kringelfjordens-stugby.se

Omslagsbild: Småsjödalens

Foto: H. Forsslund

NYHETSKÄLLOR:

Källorna för nyhetsartiklarna i denna tidning kommer till stor del från

Dalarnas Tidningar.

Artiklarna är omskrivna av upphovsmannarättsliga skäl, men själva nyhetsinnehållet är korrekt återgivet.

En trevlig sommarsäsong

Hans Forsslund och Kringelfjordens

Samfällighetsförening

Forts på sid. 4

Forts från sid. 3

Jag vet att det inte är helt lätt, man sitter där i den sena ljumma sommarkvällen och ser solen gå ner bakom fjällen och himlen färgas sakta gulorange.

Fjällen och skogen i förgrunden tappar sina detaljer, bildar en grönsvart siluett som speglar sig i en exakt kopia i det spegelblanka vattnet. Ett vatten som endast krusas av ringar efter vakande fisk på jakt efter kvällens sländor; och man hör lommens vildmarkskri rullar över den annars tysta Älvrosfjorden.

Du sitter där och tänker; kan det bli vackrare! Men ändå så är det som du inte kan suga i dig allt det där vackra och stundens känsla tillräckligt. Det vackra finns där; men du känner att du skulle vilja ta det till dig mer; få det liksom inombords, låta skönheten och upplevelsen sakta rinna ner för strupen som ett moget rätt tempererat smakfullt rödvin, känna värmen när det når magen och sedan spara det konkret någonstans i kroppen. Men det blir bara ett ännu ett vackert minne.

Att vara tillsammans...

Självklart kan jag njuta av härliga vandringar och vackra vyer helt för mig själv, men inget går upp mot att dela upplevelser med andra medmänniskor. Man liksom faktiskt fångar dagen och stunden mycket lättare då.

När jag är helt ensam kan jag ibland känna mig mer som en åskådare än deltagare. Delat glädje är dubbel glädje, det är en gammal känd sanning. Min levnadskamrat Eva har förgyllt och förhoppningsvis och även framledes förgyller otaliga fjäll- och skogsvandringar, toppbestigningar, skärgårdsseglatser, nattfiskan och inte minst skidturer.

Men allra roligast och mysigast är när jag har hela min familj med mig på fjälläventyr eller får visa mina gamla vänner något av mina guldkorn i vår fantastiska natur.

Bäckens guld Foto: H. Forsslund

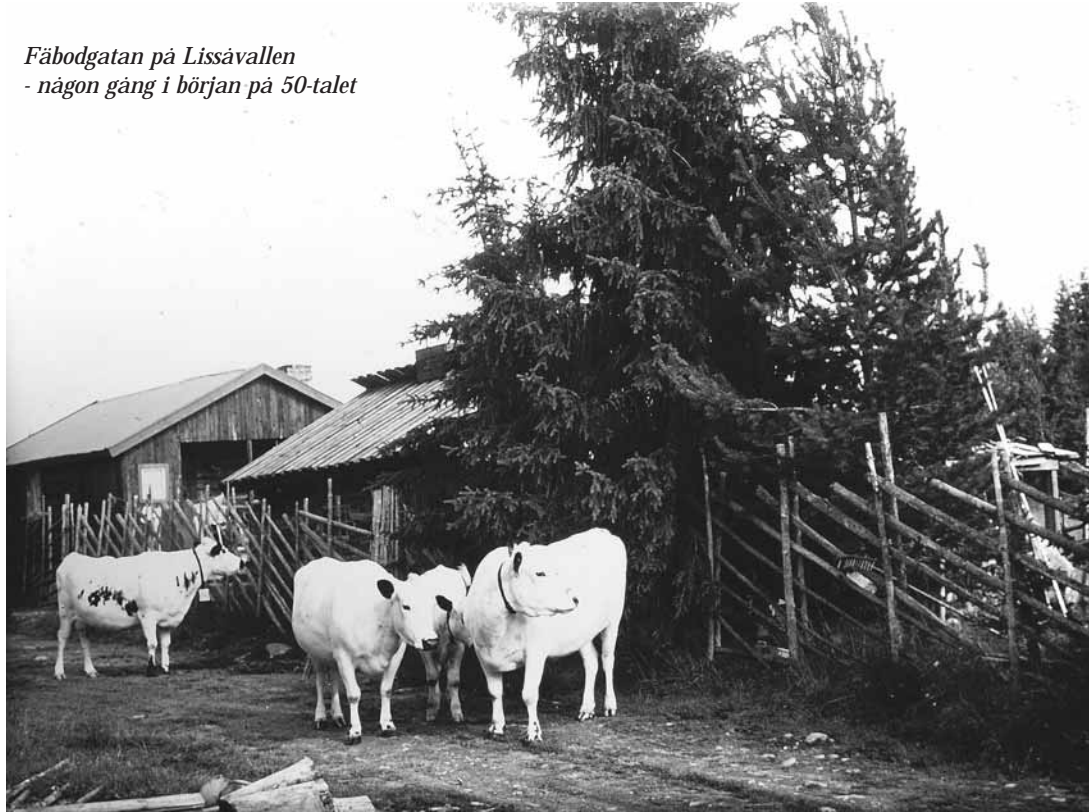
En riktigt härlig sommar med många små och stora äventyr och naturupplevelser.

Njut av det ynnighetshorn som livet och vardagen är, njut av alla stunder medans de pågår, och dela upplevelserna med familj och vänner, - men glöm inte heller alla vackra gamla minnen och glöm inte längta.

Livet väntar inte, - det pågår!

Hans

Fäbodgatan på Lissåvallen
- någon gång i början på 50-talet

LISSÅVALLEN - lite fäbodistoria

Foto: Familjealbum

Berättat av Annika Söderqvist och nedtecknat av Hans Forsslund

Jag fortsätter här min lilla kulturhistoriska vandring bland vårt områdes gamla fäbodlar.

I vintras kom jag i kontakt med Annika Söderqvist som bor vid Synnanätvägen i Idre. "Synnanät" är säkert lika obekant för er som det var för mig när jag fick höra namnet. Men om jag säger att det är början på Gammelsätervägen från Idre, sett så tror jag att många vet. (Gammelsätervägen är en del av den skogsväg vi kan komma ut på via Kringelfjordsvägen).

Annika Söderqvist berättar om Lissåvallen:

- Min morfar Högs Per Erik Persson och min mormor Hilma köpte marken vid Lissåvallen år 1918. Vallan har fått sitt namn av den lilla närbelägna ån Lissån. ("liss" dialektalt för liten).

Morfar började bryta mark, bygga väg och bostäder till folk och djur. Jag vistades på vallen nästan alla somrar under min uppväxt. Det är ljusa minnen som alltid kommer att följa mig i livet. Vi var flera generationer på vallen samtidigt. Mormor och morfar, plus min familj som bestod av mamma, pappa, jag och min bror, min moster Elsa med sin man Johan och fem pojkar. Det var ett härligt liv där så många generationer levde, arbetade tillsammans och många gånger åt tillsammans.

En samvaro över generationsgränserna som berikade allas våra liv. Alla behövdes!

Från den lille sjuåringen som fick lära av de äldre att locka iväg korna på bete i skogen varje dag, till gamla mormor som kärnade smör, kokade messmör etc. Det hände ofta att vi barn var ensamma med att få ut korna på skogen, men i bland var även någon vuxen med. Korna drevs i olika riktningar varje dag för att söka nytt bete. De djur som fanns på vallen den här tiden var häst, kor, getter, hund, katt och naturligtvis skogens djur som ofta kom på besök.

Förutom vår stora familj hade vi även grannar på vallen.

Familjen Skogs Rudolf, Familjen Högs John. För er som kommer söderifrån kanske det låter lite konstigt med dessa efternamn. Förklaringen är att "Skogs" och "Högs" är gårdsnamn och det följde med som efternamn i allmänt tal. Ibland hade vi baracker uppställda på vallen som tillfälliga skogsarbetarbostäder. Far i huset (baracken) högg timmer i skogen och ibland var hela familjer med hit upp under sommartid.

Morfar och mormor hade faktiskt en fäbodvall till, Garsjövallen.

Där vistades de ibland under min mammas uppväxt. Det var inte ovanligt att jordbrukarna i Särna hade en till tre fäbodvallar samtidigt på den här tiden. Förklaringen låg i att man kanske hade ärvt vallarna och ibland räckte inte betet till för gårdens djur en hel sommar och då flyttade man dem mellan fäbodarna. Före Morfar och mormor bodde mina förfäder på Klorvallen.

Det fanns även några andra fäbodlar i grannskapet:

Tvårvallen, Siavallen, Strandvallen, Öråvallen och Vålhån. Några skogsstationer fanns också i närheten. En skogsstation var en arbetarbostad för skogsarbetare med tillhörande stall. Oftast fann det även en anställd kocka för mathållningen. Dessa skogsstationer användes sommar som vinter. Flera sådana skogsstationer från olika tid finns att beskåda på Skogsmuseet i Särna.

Från Lissåvallen till Särna är det ungefär ett par tre mil.

Till Njupesjär/Mörkret två mil och till Sälenvägen är det 8 km. Innan bilen blev var mans egendom och djuren skulle drivas per fot till fäbodvallarna kändes Lissåvallen inte så centralt precis. Nu när alla har bil och de som har djur kan köra dem i hästsläp eller kofinka så är det ganska enkelt att ta sig till och från fäbodvallen. Själva bor vi i Synnanät i Idre, vid Gammelsätervägen som går mellan Idre och Mörkret. (Man kan även ta sig till Kringelfjorden och Särnaheden via Gammelsätervägen). Vi tar naturligtvis den vägen till Lissåvallen och det blir 50 km enkel väg och tar ca 50 min.

När morfar och mormor inte längre fanns hos oss övertog mina föräldrar korna och fäbodvistelsen. Mina föräldrar vistades på fäboden så länge de hade ork, men till sist blev även de gamla och trötta och orkade inte med fäbodbruket. Vallan stod sedan öde mellan 80 och 2000-talet förutom lite sporadiska besök av oss yngre i släkten.

Året 2007 kände jag att längtan till min barndoms fåbod blev för stark.

Jag kände att jag gärna ville bo på vallen från vår till höst igen och uppleva skogens och naturens lugnande inverkan på kropp och själ.

Jag fick då idén att starta serveringen Fåbodro på vallen.

Kände att det skulle vara roligt att dela med mig lite av Lissåvallen och naturens skönhet runt vallen till intresserade besökare. Dessutom skall man ju ha något trevligt att pyssla med och kanske få träffa människor från olika delar av världen därute, - långt från fjäll och skog.

Eftersom jag mer eller mindre är uppväxt på Lissåvallen så kan jag visa hur fåbodlivet gick till "när det begav sig", vad vi gjorde på dagarna, vad vi åt, arbetade och lekte. Även hur nära djur och människor stod varandra, något som känns tusen år bort när man läser i tidningar och ser på teve hur djurhållning och slakt går till nu för tiden.

Under de åren som gått sedan starten 2007 har jag blivit mer och mer intresserad av vårt gamla kulturarv här upp i fjällbygden.

Försöker samla på mig så mycket kunskap som möjligt. Något som jag har haft mycket glädje av då intresset är stort från våra besökares sida att få veta hur livet på fåbodvallarna och skogen var i en tid som ändå inte är allt för långt borta.

I år är det 5:e sommaren med "Fåbodro"

En sommar som vi verkligen ser framemot, det här är så roligt att vi i princip inte hinner göra vinter på vallen för än vi börjar planera för kommande sommar!

Vi hälsar alla i Kringelfjordare och alla andra läsare välkomna att hälsa på oss i vår fåbodidyll.

Vill ni bara hälsa på och titta hur vi har det så går det naturligtvis jättebra, men vi kommer även att ha lite annat att erbjuda för de som är intresserade; Natur, kultur och hantverk från orten. Naturligtvis har vi vårt lilla fåbodkafé öppet för den som är sugen, här serverar vi kokkaffe som vi kokt över öppen eld, hembakt kaffebröd, smörgåsar, kolbullar etc.

Dessutom trivsamt samvaro och möten med medmänniskor i rofylld primitiv fåbodmiljö, uppleva litet av hur fåbodlivet var i en tid, inte allt för långt borta. För den som så önskar erbjuder vi även mysigt men primitivt boende med frukost.

Trevlig sommar önskar
Annika med familj

Några små utdrag ur en elvaårig fåbodjantas (Annika Söderqvist) dagbok från Lissåvallen 1959.

För oss på vallen var varje dag ett äventyr men det hände sällan några riktigt dramatiska saker på vallen. Inga vargar som rev djuren, inga skogsråttor eller spöken. Det mest dramatiska jag hörde berättas i min barndom var om en häst som gick ner sig. Det vi var mest rädda för var häftiga åskväder och brand. När åskan gick som värst efter Fulufjället så var det så marken skakade.

Jag vill i alla fall dela med mig av några av dagarna en sommar i slutet på 50-talet för att ni skall få lite inblick hur det kunde vara att bo på vallen på den tiden.

Särna 13 juni 1959

Pappa och två bekanta kom hem från en fisketur i Fjäten kl. ett på natten. Dom hade fått rätt mycket fisk. På morgonen skulle vi buföra till Lissåvallen. Morfar och mor-mor och djuren åkte med kofinkan. Moster m. familj och vår familj åkte efter. Snart var vi framme, skakade sängkläder och packade upp. Vi barn lekte spelade tennis, hoppade höjdhop och började bygga en koja. Vi åt havregrynsgrot på kvällen.

Lissåvallen 14 juni

Vi vaknade kl. 5.00, läste en stund. Pajo o Mickus (hund och katt) lekte med varandra. Jag eldade, sedan gick vi ner till mor-mor och fick the och skorpar. Sedan gick vi och fiskade i ån, sedan hämtade vi *saltkupperna och lockade iväg korna till skogen. Vi gick mot Tvärvallen. En älg kom och tittade på oss, den stod uppe i Siabacken. Vi lämnade korna och gick hem. När vi nästan var hos Skogs Rudolf & Johan kom Lita och Sissi (getter) efter oss. När vi kom hem fick vi kolbotten.

8 juli

I dag högg vi ved i skogen, lekte med fjädrar och kottar och badade.

* Saltkupper= påse i läder eller tyg innehållande en blandning av mjöl och salt för att locka korna med.

10 juli

Regndag. Pappa och jag åkte till byn och handlade, hämtade posten åt morfar, plockade spenat o blommor. Vi stannade till i Vålån hos Ingeborg på hemvägen. Fiskade, pappa fick en gädda. När vi kom hem fick vi laxöring, pot, spenat till middag. Jag räfsade och gick efter vatten, sen fiskade vi.

24 juli

Pappa högg ved i skogen. Min bror och jag cyklade dit. Vi drog fram ved till vägen, sen regnade det. Vi fiskade i Fulan och kom hem genomblöta.

25 juli

Hjälpte mor-mor med mjölkningen. Vi åkte till Strupen och Klorvallen på utflykt. Fiskade och kokade kaffe.

26 juli

I dag plockade vi hjortron som mamma kokade sylt av i störröset.

29 juli

I dag fyllde jag 11 år och min kusin hade namnsdag. Jag hade kalas ute kl. 11.00. Fick en 5:a av mormor och morfar, 2 kr av Skogs Johan, kläder av mamma o pappa och en kalypso blus av moster. Vid 4:a tiden var det namnsdagskalas. Vi hade in hö. Nu är båda ladorna fyllda. Vi hoppade i höet.

30 juli

Kl. 7.00 mjölkade vi. Jag mjölkade Molik o Lita, (ko och get) sopade fjöset och släppte ut korna. Vi lockade ut korna, åt frukost och började ysta. Vi hjälpte mor-mor och hade egna små ostkär. Vi släppte ut kalven som sprang rätt i morotslandet. Vi fiskade och rensade fisk, åt tjockmjölk, fick främmande som hjöds på kolbotten. Vi lekte sista och åkte karusell. Pappa har gjort en karusell åt oss. Sedan lekte vi indianer och byggde kojor.

Så såg några av mina dagar på vallen ut en underbar sommar i slutet på 50-talet.

En trevlig sommar önskar jag alla läsare.

Annika Söderqvist

FÅBODRO VÄLKOMMEN
SERVERING till LISSÅVALLEN
Annika med familj

KOM TILL ROFYLLD FÅBODMILJÖ

Servering i störrös med öppen eld. Kolbullar, smörgåsar, hembakat, kaffe, souvenirer, en liten loppis samt mysigt men primitivt boende med frukost.

ÖPPET: 25 juni - 25 augusti kl. 11-18. tisd-sönd.

OBS. V.29 stängt (Då hittar ni oss på festveckan i Särna)

JUBILEUMSDAG

Söndag 10 juli kl. 11-21 firar vi 5 år på Fåbodro
Vi bjuder på kaffe& bröd. Övrig servering öppen.

FÅBODMINNENAS KVÄLL

Kom, trivs och lyssna på berättelser om gamla tiders fåbodliv där så och trivsdana skall berättas på en stämningsfull fåbod.

FÅBODGUDSTJÄNST
25/6 kl. 14.00. Servering

Hitta till oss

Lissåvallen ligger mellan Mörkret och Sälen.
Karta finns på informationstavlan i Kringelfjorden.

Slå oss gärna en signal.

Vi har telefonid 09.00-10.00 alla dagar. 070-691 89 61, 0253-202 46

Flottar kärlek

Om flottarkärlek sjöng Gösta "Snoddas" Nordgren.

Snoddas var flottare till yrket och bandyspelare i Bollnäs GIF. Gösta slog igenom som sångare den 26 januari 1952 i Lennart Hylands legendariska radioprogram Karusellen. Han sjöng låten Flottarkärlek. Efter denna succé blev han "Snoddas" med hela folket och vi drabbades av snoddasfeber.

Foto: Vännäsbergets Intresséförening

Flottar kärlek...

Jag var ung en gång för länge sen, en flottare med färg. Alla jäntor var som vax uti min famn. I alla torp, i alla byar hade jag en liten vän ifrån Norderås till skiljet ner vid Berg. Haderian hadera, haderian hadera, Ifrån Norderås till skiljet ner vid Berg.

Jag har spelat för de kära, där som norrskensflammor går över såtrarna vid Östervåla fjäll. Jag har slumrat i min farkost där som vildmarkspulsar slå medan stjärnorna gått vakt på himlens päll. Haderian hadera, haderian hadera, medan stjärnorna gått vakt på himlens päll.

I dag tror jag man törs säga att den mest kända flottaren inte är Snoddas utan Stor Per Svenska. "Sveriges starkaste man".

I alla fall den mest kända i Idre och Särna socknar. På Särna Skogsmuseum berättas hela historien. Flottarna, vattenrallarnas och liv var nog inte alltid så romantiskt som visan beskriver, men de flesta tyckte det var bättre än att gå i skogen och hugga timmer.

Att beskriva flottarnas allmänna livsvillkor sammanfaller till stor del med skogsarbetarnas då nästan alla flottare också var skogsarbetare vintertid.

Men även om visa grundförutsättningar för arbetet och levnadsförhållandena var gemensamma, var det också mycket som skiljde:

Det hårda slitet vid flottningen var inte likt det hårda slitet i vid skogshuggningen, tillvaron om våren vid flottarkojorna var inte detsamma som livet i skogshuggarkojorna om vintern. Skillnaderna hängde mycket samman med den korta säsongen och den starka rörlighet som präglade arbetsvillkoren. Men viktigaste var kanske ändå årstiden. Även om jobbet var hårt, även om arbetaren sagt sig att han inte skulle fortsätta flotta, var det svårt att hålla sig undan, när ljuset kom åter och smältvattnet började porla i bäckar och åar.

Flottningssäsongen blev för många förknippad med en stämning och förväntan och kanske till och med lite fest och glädje.

Flottningen pågick väl si så där hundra år häruppe i större skala även om det flottades tidigare. Carl von Linné skrev t.ex. redan under sin Dalaresa 1734 om flottningen i Österdalälven:

"Kabbarna läggas i strömmen, släppas med floden neder, hwarest åtskilliga karlar skola wara tillstädes med båtar at skjuta dem från landet, lossa dem i forsarna etc., hwilket är ett nog hazarderligt arbete."

Även om flottning pågick i Österdalälven redan när Linne färdades i Dalarna 1734 hade troligen inte flottningen hunnit så högt upp som till trakterna runt Särna och Idre. Det förstär man när man läser Linnés anteckningar från dalaresan, när han kom till Särna i juli månad samma år och han gjorde följande anteckningar vid framkomsten till Särna.

"Den stora skogen, fast så mycket förärvad, gör publicum ingen nytta med sina härliga timmerstockar, mastträd och skeppsvirke, vore possibelt att få honom genom Dalälven ned till havet utanför stor depens, funnes här en lång tid tillräckligt virke".

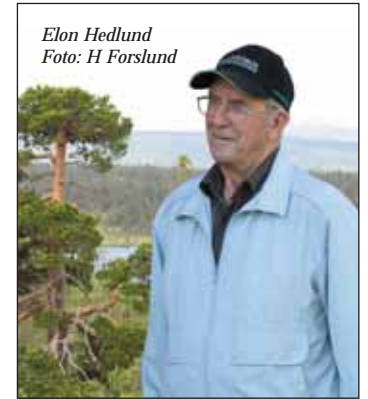
I början så var det mest så kallad dimensionshuggning här uppe dvs. man tog bara de största träden.

Man kan nog säga att flottningen här uppe inte tog riktig fart tog fart för än på mitten av 1850-talet i samband med den ökade exporten av sågade trävaror.

1899 lär det ha flottats 590 000 stockar ner från Särna Idre Socknar. Ett rekord som inte slogs för än 1944. I början på 1900-talet kom papperstillverkningen i gång på allvar. Flottningen på Österdalälven nådde nog sin kulmen och på 50-talet, och i början på 70-talet flöt de sista stockarna förbi Kringelfjorden mot kusten.

FLOTTARMINNEN

Berättare: Elon Hedlund.
Nedtecknare: H. Forsslund

Elon Hedlund
Foto: H Forsslund

En som minns flottningstiden är Elon Hedlund från Särnaheden.

För andra sommaren i rad sitter jag hemma hos Elon och även den här gången handlar det om transporter. Dock inte på järnväg som i sommarnumret 2010. Utan den här gången handlar det om transporter på åar, älvar och sjöar inom Särna och Idre Socknar.

Farsan Emil, var flottningsförman för Särna flottarlag.

Så det var väl inte så konstigt att man började som flottare. Jag var bara 16 år när jag började i flottarlaget. Jag jobbade mycket ihop med farsan och min bror Evert.

Vi hade flottbåten i viken vid udden mitt emot nuvarande Kringelfjordsvägen, där husvagnarna brukar stå nu för tiden.

Där i viken hade vi båthus och lite bas, som man säger. Där hade vi alla flottbåtar och även de koppel som man sammanfogade länsarna med upplagda. Det finns inget kvar där av vår bas mer än plinten till spelet som vi hade för att spela upp motorekan med.

Det var noga med att ta hand om stopplänsarna och de där kedjekoppelena som man kopplade ihop länsarna med. Det fick man göra varje år när vi tagit in länsarna. De skulle läggas upp och torkas för att användas nästa år. Länsarna strölades för att de skulle ligga luftigt. Det var tunga saker de där länsarna. Vi fick bogsera länsarna med motorbåten till upplägget, sedan drog farsan upp dem på land med hästen. Det var även ett par man som strölade länsarna för tork.

De var många hundra bitar, bara den där högvattenslänsen som var en särskild läns, en som användes som stoppläns, den hade ingen bit som var under 10 tum i topp mot de vanliga länsarna som inte var mer än 6 tum i topp. De här bitarna var av torrträ som vi bilat av all barken på och låtit torka för att den skulle flyta högt så inget timmer skulle kunna gå över eller under.

Emretssons gräv & entreprenad AB

JAG UTFÖR ALLA TYPER AV GRÄVJOBBS:

Schaktning för husgrunder
Dränering • Dikning
Kabel- och rörschakter
Enskilda avloppsanläggningar
och mycket mer...

Jag utför även:
Buskröjning vid vägkanter
Snöröjning

KOSTNADSFRI KONSULTATION
30 års erfarenhet av mark- och anläggningsarbete ger dig trygghet och kunnande.

Välkommen att höra av dig
Mats Emretsson

Emretssons Gräv & Entreprenad I Särna-Idre AB
Hallonstigen 4 • 790 91 Idre Telefon: 0253 - 205 89 • Mobil: 070 - 258 06 08
E-Post: mats@emretssons.se • Hemsida: www.emretssons.se

Flottarhake

Kvarglömt länskoppel i Småsjödalen
Foto: H. Forsslund

När vi fått ut alla länsar vid Sandön och uppströms Hedsundet så kunde timret gå fritt ända ner till Lemåmagasinet.

Där buntade man ihop timret i "stora flot", som vi säger. De här "floten" spelade vi ner med båtar och släppte sedan ner i "Suguet" i Storån som vi sa. Med Storån menade vi Österdalsälvens utlopp ur Särnasjön. Själva "Suguet" ligger ungefär en halvmil nedströms Östomsjön. Det ligger en gammal fäbodvall där. Strax ovanför den vallen börjar själva draget där timret "sugs" med och kan gå självt igen.

När vi då bogserat ner de här timmerfloterna till Suguet så öppnade vi dem i ändarna, sedan så drog timret iväg av sig själv och vi bogserade upp flotlänsarna tillbaka till Lemåmagasinet för att hämta nya floter. Man hade väl en tre fyra stycken sådana här floter på gång hela tiden.

De var mycket timmer, för de flotades även på Lemån som hade ett stort flottningsområde. Lemån har ju förbindelse med Svartsjönna, Garsjön, Lomsjön, Vecksjön m.fl. Vet fasan inte alla de sjöar och smååar som har förbindelse med Lemån.

Så Lemån var ingen liten virkesleverantör. Ån kan ju verka liten så här i sommartid men de var ju dämmen uppströms efter många sjöar, så när man släppte på våren då var hon minnsann inte så liten!

Även Fjätälven som rinner ut nedanför Särna levererade stora mängder timmer. Men det timret hade vi inte så mycket att göra med då det gick fritt från Fjätälven ner till suguet.

Primus förtöjd i Särna omkring 1890
Foto: DT/Särna Fornminnesförening

Flottbåtarna

En del av flottbåtarna var rätt stora. Särnabåten gick ju här, och Olle hette en.

En av de första båtarna som kom hit hette Bäcka-Lisa, men jag minns den bara liksom lite svagt från den gången när de kom med den för å och hämta farsan till nått jobb. Det var många båtar här uppe på den här tiden.

När spelningen eller bogseringen väl komit igång kunde det bli en paus och den medhava matsäcken dukas upp, allt medan ett vakande öga hölls på flötet. Denna typ av öppna motorbåtar kom i flitig användning under 1950 talet.

Foto: Erik Fornstedt Falun

Det var som jag minns förutom Bäckalisa, Primus som kom redan på 1890 talet, men den tror jag kördes väl mest som turistbåt. Senare kom Särna, Olle, Hormund, Torsong och Idre. Primus var väl störst och var väl ca. 15 m lång. Primus, Hormund, Torsong och Idre var täckta båtar. Sedan hade vi Laura och Gylfe som var öppna mindre flatbottnade båtar med motorn mitt i. Skulle tippa att Laura och Gylfe inte var mer än ca 4 m långa. De här båtarna använde man där det var för grund för de större båtarna.

Alla båtarna hade en kraftig järnskada under propellern som skydd vid grundkänning och man hade även ett slags metallskydd runt propellrarna för att man inte skulle få in timret i dem, eftersom man var tvungen att köra i timret när man skulle koppla släpen. Båtarna flyttades mellan alla sjöar, ända uppifrån norska gränsen och ner mot Trängslet. Man körde båtarna på lastbilar mellan sjöarna.

Ibland kom man inte ända intill sjökanten med lastbilen, då använde man spelet på båten för att dra ner båten till sjön. Man kopplade bort kylvattenslangen från bottenventil och utkast, fyllde en hink med vatten,

lade bägge slangarna i den och startade motorn och sedan spelade ner båten till sjön.

Från Särnasjön kunde man köra ända upp förbi Hea, Kringelfjorden och Älvros, nästan ända upp till Brattströmmen.

Uppe vid Älvros hade man en tippkaj där de tippade virket direkt från bilar, ja gammalt körde man förståss med häst och timmerkälkar.

De är ju lugnvatten där vid Älvros, å grunt som fasan, så vi fick spela ut virket till strömmen och sen vi fick ju ha båtar till å dra loss timmer som fastna efter älvkanterna.

Forts. på sid. 8

Flottare vid Sjungarebygget mellan Särna och Älvdalen
Foto: Dalarnas Flottleds Förvaltning

Välkommen till vår
NYA bensinstation

SHELL IDRE

I vår nyrenoverade moderna butik hittar du:

Drivmedel, livsmedel, butiksbarer, smörgåsar, sallader, korvmenyer, videdouthyrning, släpvagnsuthyrning

Vi har fullserviceverkstad och däckverkstad.

Biltillbehör, Bildelar ordnar vi på i regel en dags leverans tid.

ÖPPETTIDER
Vardagar 7 - 21
Lör, sön 8 - 21

Välkommen till Shell Idre

Macken mitt i byn

Byvägen 24 • 790 91 Idre • Tel. 0253-20112

Virkesgång i Kringelfjorden sedd från Hedesundsbron 1951
Foto: Dalarnas Flottleds Förvaltning

Ibland hände det olyckor.

Jag minns att i Fuluälven drunknade en man nedanför Sydre Fulusjön där man byggt stenkistor efter stranden. Timret hade brötat sig och det var en kille från Särnaheden som höll på att försöka få loss bröten där. Plötsligt slog en stock upp och fällde ut den här killen i älven så han drunknade. Han var från Buskgården, den gården som blir den första gården man får på vänster sida i byn när man kommer från Särna, precis där man åker upp till där Anna-Lisa Ström bodde. Ja nu bor väl hennes pojk Erik Ström där med sin Kerstin, dom som har Idrefjällens Sport i Idre du vet. Han som strök med han var bror till den där Busk-Alfred och den här grabben bodde också i den där gården.

Flottnings och flottare

Dimensionsstämplingarna började någon gång under slutet av 1800-talet och då började man flotta i lite större skala, men mina minnen är naturligtvis av något senare datum.

Flottarna och de som röjde älvfårorna var oftast skogarbetare från orten. Vi som jobbade efter Österdalsälven med biflöden från Särnasjön och upp mot gränsen kom från Särna, Heden, Idre och byarna ovanför Idre.

De som jobbade efter Fuluälven med biflöden kom från Mörkret, Gördalen, Sörsjön och Sälen.

Det fanns mycket folk här uppe på den här tiden. Bara på Héa bodde det väl 250 personer på 30-40-talet. Jag tror att de flesta av gårdarna finns kvar än idag. Man kan kanske tycka att det skulle finnas fler hus med så

många innevånare, men man skall tänka på att det fanns de var 6-7 upp till 10 barn i en del gårdar. Vi var t.ex. sju barn som växte upp under trettio och fyrtioalet.

Flottningen var väl inget man längtade efter att få vara med på, men man var tvungen!

Det fanns ju nästan ingenting annat än skogen och flottningen häruppe, och det var slitsamt göra. Men ändå så tävlades man om platserna i flottlagen. Jag vet att de var de som hotade att spöa upp farsan för att de inte kom med i laget. Farsan tog ju naturligtvis först de som var familjeförsörjare för att de skulle få jobb.

Men de här "halväxtingarna" som gick och drällde kunde bli väl sturska ibland. Det var 18-20 åringar som gick och var stöddiga och ville åt farsan, speciellt när det var fest å så. Men farsan var av den sorten som klarade det mesta! Ja det var mycket tjabbel och även jag fick väl min dos av elakheter. Mest för att jag hade en farsa som var förman och att jag ofta fick jobb på sommarn.

Betalningen var rätt skral,

jag minns att jag hade 96 öre i timmen när jag börja med flottningen. Långa arbetsdagar var det också, man började klockan sex på morron och slutade klockan sex på kvällen och sen räknade de bort vilotiderna dessutom. Det stod väl inte på för än det blev lite kortare arbetsdagar, men de första åren var det på det här sättet. Det blev även bättre betalt med tiden och så var det ju lättare att vara vid flottningen än att hugga och köra timmer.

Trängsletbröten 1920
Foto: Olov Waltin

När jag var ung var jag med farsan och ärenså.

Farsan hade sprängkort så jag var med honom och borra. Jag minns en gång jag var med farsan uppe i Brattströmmen. Där fanns en hel del stora stenar som inte var bortrensade.

Vi rodde upp i strömmen med forsbåt, när det inte gick att ro längre så ställde farsan sig längst bak i flottbåten med en sån där lång stake och stakade sig upp-för.

Fortts. sid 10

HÅKAS HÄST&EL

NÄR DET GÄLLER!

- Nyinstallationer
- Reparationer
- Service
- Besiktning

Utnyttja ROT-avdraget!

Kontakta mig gärna för kostnadsförslag

Anders Johnson

Starrbacksv. 14 • 790 90 SÄRNA
Telefon: 0253 - 106 31 • Mobil: 070-622 62 38.

hakas_hast_el@msn.com

Välkommen till

ICA
Supermarket
Idre Bua

Den vänliga butiken

—med BANK och MINUTEN
i samma hus

Här hittar du:

- Stor sortering på LIVS & HUSGERÅD
- CHARKAVDELNING med grillat
- SMÖRGÅSTÅRTOR på beställning
- IDREKORV & RENKÖTT
- Eget BUTIKSBAGERI med CAFÉ
- TÅRTOR på beställning
- SNITTBLOMMOR & KRUKVÄXTER

- Vi är ombud för:

Bra råvaror till bra
pris är kockens
bästa recept!

ICA IDRE BUA
hjälpes även dig att
lyckas i köket.

Fräscha frukt, kött
och
grönsaksdiskar är
en självklarhet
hos oss!

ÖPPETTIDER
V26 – V33
9 – 19
ALLA DAGAR

ÖVRIGA VECKOR
MÅND — FRED
09.00 — 19.00

LÖRDAG
09.00 — 18.00

SÖNDAG & HELGDAG
12.00 — 18.00

Välkomna!

"Vi finns även på Facebook"

Om brötarna inte nåddes från land fick ett par man ge sig ut med forsbåten. Medan den ene höll båten så försökte den andre finna "läset" i bröten. Brötter av det här slaget uppstod ofta i flottlederna.

Foto: Börje Oljelund. 1969

När vi kom fram till den storstenen fick jag stå slå med släggan på borren som farsan satt där och vred och vände mens jag slog med en sän där smal slägga på borren. Man fick ju borra så man kunde ladda med dynamit ordentligt så det räckte att spräcka stenen. Stora stenar som den här stod man uppe på, om de var mindre, ja då fick man stå i vattnet.

Att jag minns just den här gången så tydligt var för att det var första gången jag var med och borra.

Jag var väl bara 16 år kan jag tänka och skulle slå med den där smala släggan på den smala borren som farsan satt och vred på.

– Slå på pojkfän! skrek farsan, inte stå där å hytta! Du vet jag slog för svagt så det hände väl inte mycket, men jag var ju livrädd att jag skulle missa å slå på farsan.

Det var min första lärdom på sånt. Sen fick jag vara med när han ladda. Han hade en laddstake gjord av en björk som passa i det där hålet vi borrat. Sen stoppade vi ner dynamiten och staka ner så många gubbar som behövdes. Han visste precis hur många som behövdes.

De var skillnad på dynamit och nitrolit.

Nitroliten, han lyfte liksom men dynamiten var kraftigare och explosivare och sprängde sönder mera. Ibland kunde man mixa för önskat resultat. Man kunde t.ex. lägga fyra nitrolit och en dynamit och sedan linda man det som en paket och gjorde hål i paket och satt i knallhatten. Sedan avvägde man hur långt man skulle

behöva hinna för att få skydd, sen kapade man till en lämplig bit stubin och fäste i knallhatten.

Om det var mindre stenar som man inte behövde borra hål i så "vattensköt" man. Man tog ett spett och gjorde ett hål för laddningen under stenen, sköt in laddningen, sen la man spettet på änden på det där så att det hela skulle ligga kvar till smällen. Sen tände man och tog sig i land och in i skogen och ställde sig bakom nåt träd och väntade.

Farsan lärde upp mig så att även jag fick sprängkort.

Jag var faktiskt den enda som hade sprängkort när jag började på Besparingskogen. Dessutom fick jag nytta av det där kortet då jag kunde extraknäcka med sprängning åt folk runt i utbyarna, såna skulle dra vattenledningar och så.

Men det här med att spränga sten i åar och älvar var ingen engångshändelse. Varje år så fanns det nya stenar att ta hand om. Det var ju ofta dåligt rensat från början så det rullade ut nya stenar varje vår, och timmer som brötat sig kunde också riva ut stora block.

Foskån och Brunnaån fick vi rensa nästan varenda år efter flottningen, för de grävde alltid fram nya stenar. Tog man inte väck de där så brötades sig timret och kunde ge upphov till enorma brötter som nästan var omöjliga att lösa upp.

I bland fick man ta till dynamiten, de var ju både farligt och förstörde massa virke.

"En vändas väg"

Bilden är tagen vid Älvros.

Timret var hugget högt upp i sluttningarna på Grängesåsvålen (Idre Fjäll). Ungefär där Ostflittarna ligger i dag. Det var för brant att köra ner timret med häst så man lät stockarna rulla utför branten, timret lastades sedan på timmerkalkar för vidare färd ner till avlägget vid Älvros. Det gick åt en hel arbetsdag att få fram ett lass från fjället ner till Älvrosfjorden och gick därför under namnet "en vändas väg".

Virket strölades sedan för att torka.

När värfloden kom vältades timret i och flottades vidare med värfloden.

Fotot är utlånat av Elon Andersson, Särna och är tagen av Ester Bergsten

Strandskoning

Där det var låga stränder så gjorde vi någonting som vi kallade för "risleda". Det var en slags strandskoning för att inte virket skulle fastna på land och att inte torver och elände skulle spolats ut från ängar och myrar och ut i älven. Strax nedanför där Foskån rinner ut i Österdalälven, där finns på höger sida fortfarande en risleda kvar som jag och en farbror till mig gjort. Den har växt igen men finns under skogen som kommit där nu.

Man började att med att fläta ihop ris å slånor med vidjor, från botten och upp. När man gjorde de här skoningarna

så gjorde man dem i ungefär tvåmeters stycken och i ändarna på de här fyllde man på med sten och grus. När man var klar med det så planterade man videbuskar och sånt som kunde stå i vatten.

Sen växte det här ihop och höll kvar skoningen.

FALCK

RÄDDNINGSKÅR

••• 0253 •••

240 56

BÄRGNINGSLARM
DYGNET RUNT

Din räddningsförsäkring
gäller hos oss!

Vi servar

IDRE - SÄRNA

Med:

**BÄRGNING • STARTHJÄLP
LÅSÖPPNING • JOURREPARATIONER**

När värfloden kom vältade man i timret som flottades vidare med värfloden.
Timmeravlägg vid Österdalälven omkring sekeshiftet. Foto: Olov Waltin

Stora stenkistan ovanför Brattströmmen

Den här kistan byggdes under en sån här kristid 1932-33. Det var sådana där AK jobbare som kom hit, alltså sådana som var arbetslösa, och så var det naturligtvis folk ifrån byn. Det var ett jättearbete och de höll på länge med den där kistan. Att man byggde kistan var för att stänga av en bifåra så inte timret tog den här vägen och bröta ihop sig. En biforkation som man säger när en del av älven tar en egen väg en bit för att sedan komma att rinna in igen.

Jo det har faktiskt strukit med två unga killar vid den platsen även om det inte var samtidigt.

Den här grabben som jag tänker på han var bara 15 år, Joel hette han och jobbade vid bygget av kistan. Grabben jobbade där tillsammans med en som hette Erik Olsson som var en svåger åt han. Jag tror Joel var med bara för att köra hästen. Joel skulle gå upp i strömmen, vet inte om han skulle bada eller om han snubbla eller vad som hände, han drunknade då i alla fall. Joel var lika gammal som Herman brorsan min.

Timmer körning vid Alvros omkring 1910. Bilden är tagen precis där nuvarande vägen upp mot Fjätervålen går. Huset på bilden finns kvar men är inbäddad i skog.
Foto: Ester Bergsten

Efter stenkistebygget blev det en torråra med bara lite vatten kvar som letar sig runt den granmor som tidigare varit omsluten av vatten.

Den andre grabben som strök med uppe vid den här bifåran var en släkting till morsan.

Det här var före att stenkistan kom till, kanske på 1920-talet och kanske till och med innan. Det var ett par grabbar som rodde ut med forsbåten för att försöka lossa en timmerbröt. När de kom i närheten av den här bifåran vid granmören så började båten sugas in mot fåran. Vet inte hur det kom sig, om de rodde för dåligt eller... De fick i alla fall vatten i fulla båten och den ene grabben var så djävla dum så han tog tag i en gren som hängde ut från granmören, så han fick den vattenfyllda båten att

svänga tillbaks ut i forsen igen. Han som blev kvar i båten blev så skräckslagen att han kastade sig ur båten ut i forsen och drunkna.

Forts. på sid.13

Fors, eller ströbåtar som de också kallades var specialbyggda för att kunna ta sig både upp- och nerför i strömmande vatten.

Fotot är taget av B. Oljelund 1969.

TV-tittare Kringelfjorden

Vi har tidigare gått ut med info om kringelfjordens vanskliga läge för att få in TV4 med vanlig TV-antenn. Nu finns två bra parabolkampanjer från Viasat där bl.a. 4:an ingår

Kampanjpriser

VIASAT underhållning 14 kanaler:

•Satelitmottagare •Parabolskål •Installation.

Startavgift 695 kr, Månadsavgift 129 kr/mån.

(första halvåret ingår i startavgift).

Månadsavg. 129 kr/mån • Kortavg. 299 kr/halvår

VIASAT SPECIAL, 6 kanaler:

SVT 1 • SVT 2 • SVT 24 • Barn- & Kunskapskanalen

TV4 • TV6 • Satelitmottagare •Parabolskål •Installation

Monterat och klart 3.295 kr.

Kvartalsavgift 169:-

VIASAT BAS 14 TV-kanaler		129:- /mån			
FILM	UNDERHÅLLNING	DOKUMENTÄR/NYHETER	BARN		
		<small>ingår i TV6</small>			

ELLO TRADING

Fullständig Antenn & Parabolservice

Särnavägen 22 • 070-333 61 55

Fjätervålen

toppen i Idrefjällen!

- * 1002 m.ö.h
- * 317 meters fallhöjd
- * 18 nedfarter
- * längsta nedfart 3000 meter
- * FIS-klassade storslalombackar
- * barnområde med snäll lutning.

Vintersäsongen varar från december till 15 april 2012
Öppet i skidbackar, butiker, skidskola och värdshus.

Nyheter!

Träning i FIS-klassade storslalombackar

Vi förbättrar belysning och snökanonsystem.
Nu kan klubbar träna och tävla i FIS-klassade storslalombackar på kvällstid!

Nytt hotell i Fjätervålen

Arrendatorerna av Fjätervålen Vårdshus, tillika ägare av Strömmens Fjällgård i Lillfjäten, satsar nu på att bygga hotell i Fjätervålen.

Planeras öppna i december 2011
160 nya bäddar fördelade på 40 rum.

Fjätervålen Vårdshus blir öppet från frukost till middag för hotellgäster och övriga, när hotellet står klart.

Idrepasset

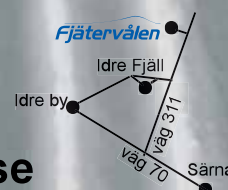
Områdeskortet som gäller både på Idre Fjäll och Fjätervålen. Ger dig tillgång till 59 pister!

On line-bokning

Köp skidpasset på www.fjatervalen.se så slipper du köa i kassan och kan ge dig direkt ut i backen!

Fjätervålen 0253-211 40

www.fjatervalen.se

Mesta flottningsruschen i gamla tider var nog på 1880 och 90-talen.

Men det var först på 1910-20 talen man kom igång med den där stordrivningen, dimensionshuggningen man kallade det när man tog nästan alla riktigt stora träd som fanns här uppe. Men totalt sett flottades de flesta stockarna under 30, 40 och 50-talet, sedan blev det ju mer transport på landsväg.

Sista stockarna flöt från de här trakterna 1970

(eller möjligen något år senare). Otroliga mängder timmer har flottades ut från fjällskogarna häruppe på den här tiden. Det finns en skylt nere vid Fulufallen i Fulubågan inte långt från Tjärnvalen vid Fulufjället. Där står att en sommar passerade det 40.000 stockar bara nedför den där lilla ån.

Stor-Per Svenska

Den mest kända flottaren här uppe var nog Stor-Per Svenska. Han högg i lag med farsgubben i början på 1900-talet. Han minns jag väl. Brorsan min Evert bröt benet 1933 och kom på sjukstugan i Särna och jag var med honom där på sjukstugan. Plötsligt kom det en stor karldjävul vet du, den största karl jag sett! Jag var bara elva år då, så jag satt väl och tittade på den där karln. Han gick där å språka med folk så det brumma om det. Och när han sen gick ut så röt brorsan Evert

åt mig – Du ska int blånge på karl på det där viset. Stor-Per var mycket in å språka med brorsan, han låg ju för han hade ju brutit benet, men vad det var för fel på en Stor-Per vet jag inte. Stor-Per han blev aldrig frisk för han dog 1935 om jag inte minns fel.

Virket kördes ut vintertid och tipades i stora välter vid timmeravlägg vid sjöar och åar.

Så fort det gick på våren strölade vi virket med vissa mellanrum, så det skulle torka. Sen kom flottarna och välte i timret. Men innan dess hade man lagt ut kopplade länssar. Det gjorde man direkt efter "tumningen" som virkesmätning kallas. Man valde ut de längsta bitarna som man sedan skulle ha till länssar. Sedan drog man ut länssarna som seriekopplades med speciella kedjekoppel.

Stor-Per och Lill-Hasse på skogsmuseet i Särna

När flottbron vid Hedesundet vid Kringelfjorden flög i luften!

Gamla flottbron vid Hedesundet vid Kringelfjorden omkring 1910.

Bygget av nya bron pågår.

Den gamla vägen går som synes betydligt längre söderut på udden än dagens bro. Större delen av vägsträckningen mellan Särna och Idre gick för det mesta betydligt längre från vattnet än dagens vägsträckning.

När flottbron vid Hedesundet flög i luften

Militären kom på våren 1940 och satte upp en stor barack nedströms den gamla Hedesundsbron vid Kringelfjorden. Man ser fortfarande brofästena från den gamla bron. Under beredskapstiden så grävdes skyttevärn och bunkrar på udden där det nu är sån där lägerplats för husvagnar och husbilar.

Bunkrarna och en del av skyttegravarna finns ju kvar där på udden. Evert, brorsan var med där när militären kom. Militären satte genast igång och minerade bron så man skulle kunna spränga den om tyskarerna kom. Mineringen bestod av trotystavar man staplat på brofästena. Man grävde även skyddsgravar längre ner i byn efter bäckdalen ner mot sjön.

Forts. på sid. 14

STRÅKENS EL AB
 TEL. 0253-202 65
 FAX. 0253-202 99
 MOB. 070-338 15 28
IDRE

Utför allt i **EL**

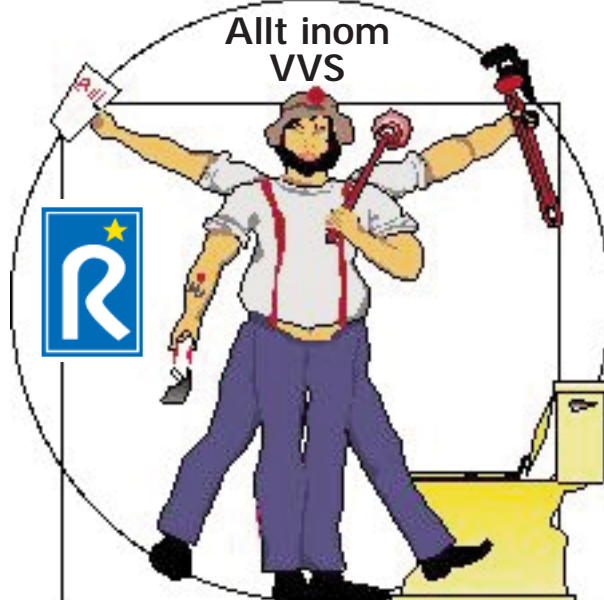
Vi säljer även
 Cylinda vitvaror

Begär gärna offert/broschyren

STRÅKENS EL AB

!! SNABB SERVICE !!
 LARS-ÅKE: 070-338 15 28

Harryssons Rörservice

Din närmaste fackman inom
VVS

Välutrustad servicebil

Mobil: 070-5460477
 Byvägen 9 • 790 91 IDRE

På morgonen dagen före bron för i luften hämtade jag en länsstump med båt vid bron.

Det var då jag fick se de där konstiga vita. – Va fan är det här då? tänkte jag, och gick och titta, å då såg jag de där trotylstavarna. Jag ringde till en som hette Lindgren, han gifte sig föresten med en jänta från byn som hette Ester. Hon jobbade som kocka åt de där gänget i baracken vid bron, så det var väl så de kom ihop. De var föresten två flickor från byn som jobbade åt de där som bodde där i baracken.

Jo, som sagt jag ringde den där Lindgren och fråga om han var med och minera? – Näe, sa han, det var särskilt folk som kom upp från Stockholm för det, sa han.

Jag undrade också om det hette trotylstavar det där de hade minerat med? för dynamit och nitrolit det kände jag ju till, för det använde vi vid sprängningar när vi rensa i åarna när jag var med farsan ute å jobba. Farsan var ju flottningsbas han och hade ju sänt där jobb.

Jag, brorsan Evert och så var det en till med som jag tror hette Erik Östensson, vi hade åkt upp till Sandön nedanför bron.

Vi höll på att rensa där och sätta ut nya såna där länsar som var stopplänsar som hjälpte till och styrde upp när vi tappade timret genom broundet. Vi hade ju styrlänsar på alla ställen

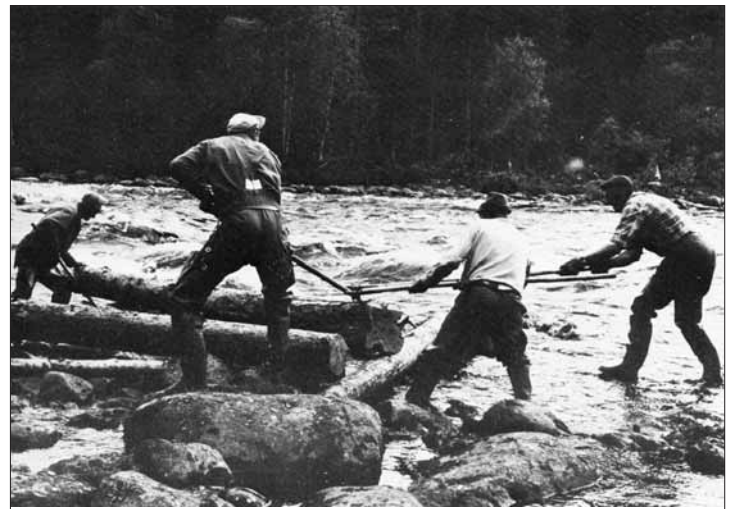
efter flottlederna där det fans risk för att timret skulle fastna på myrar och grunda vikar och stränder. Vårt jobb var reparera länsar och koppel däruppe runt Sandön.

Vi satt nu där på Sandön och vila när vi plötsligt såg en svart stråle, och sen kom en sju jävla smäll!

– Nu jävlar! sa brorsan, nu måste dom ha sprängt flottbron!

Medan vi satt där fick vi se Hedqvist, flottningsinspektorn komma åkande upp mot bron. Hedqvist han hade varit helt ovetandes, det fick vi veta sedan. Hedqvist hade en A-Ford, en brun A-Ford. Det var ju inte så mycket bilar på den här tiden så den kände vi väl igen. På den här tiden var inte skogen i vägen heller så vi såg hur han kom ut uppfirån berget vid Knappgården. Vägen gick där uppe bakom Knappgårn på den tiden.

Slutrensning av Brattströmmen 1970

Foto: DLars Öberg

Vi på Sandön satt där och resonera om det var flottbron som flugit i luften eller vad det nu kunde vara? Medans vi satt å resonera kom A-forden tillbaka, å då körde den som själva fasiken! Vi fick ju höra sen att han hade plockat upp en kille som suttit fastklämd uppe vid bron och bl.a. fått ena benet av. Och nu bar det iväg ner till sjukstugan i Särna med han.

Det skulle ha varit en kille till där uppe vid bron, men honom hittade de inte igen.

De hade varit två där som gått vakt, en vid varje broända. Kanske de gått ut på bron och stått å språka eftersom bägge två kom med i explosionen. Den killen som försvann hitta dom inte igen, hur de än sökte. Farsan sa åt dom att – Sök där nere vid stubben som sticker upp, där är det bakvatten, där flyter han opp, eller flyter dit, sa farsan. Men du vet tala med militären, de går ju inte.

Vi fick order att spela bort bråten efter flottbron så timret skulle kunna komma igenom, och det gjorde vi.

Forts. på sid. 16

Särna-Idre Fiskevårdsområde

Särna -Idre Fiskevårdsområde omfattar Särna och Idre Socknar, med 17 mil större strömvatten, 6000 ha sjöar och massor av mindre strömvatten: ungefär 400 000 ha landområde. Sveaskogs vatten ingår och genom samförvaltningsavtal de flesta reservatsvatten utom i Fulufjällets nationalpark och Hävlingssystemet.

Fiske i Särna och Idre socknars världsberömda strömvatten!

Strömfiske efter öring och harr kommer i regel igång framåt midsommar. Vid lämpligt väderlek kan dagsfisket på vissa sträckor vara bra även tidigare. Nattfisket brukar vara fenomenalt i början av juli i vissa vatten: ex Storån, Grövlan, Sörälven, Guttan m.fl. Andra halvan av juli blir vakperioderna kortare. De största öringarna tas i regel på nattfiske.

Höstfiske med fluga efter harr är tillåtet i alla harrvatten utom Fjätälven (och de avlysta sträckorna).

Höstharrfisket är bra vid rätt väder. Det går ofta att hitta harrstimmen i de lugnare delarna av strömmarna.

Sjöar, vinter- och sommarfiske efter röding.

Särna-Idre FVOF sätter ut röding i ett stort antal vatten: Burusjön, Bålsjön, Hellsjön, Näcksjön, Öresjön Idre, Öresjön Särna, Glytjärnsområdet, Trollsjön, Djuptjärn, Valltjärn, Tjärn 87, Slättätjärn, Mellersta Långsjön, Gytttjärnarna, Långtjärn, Ögåvalltjärnarna, Bumlingtjärnarna. Fisket på röding är bäst maj-juni, då rödingen hugger bra både på långdrag och fluga vid nattliga vakperioder.

FISKEBESTÄMMELSER OCH KORTPRISER (Fiskebestämmelserna är tryckta på baksidan av fiskekortet)

Flugfiskesträckor och minimimått 35 cm i av Storån (två sträckor) och Fjätälven, (45 cm i Österdalsälven). I flugfiskevatten och sjöar med utsättning av laxfisk gäller max 5 fiskar/kort & dag.

Fiskekort: Endygn- 60,-, tvådygn 100, tredygn- 120,-, vecko- 300,-, säsongskort 400,- (make+ maka 600,-)

FISKEVÅRD

Inom området pågår ”Projekt storöring”. Det syftar till att bevara och bygga upp den storvuxna Siljansöringen.

Fiskeförbud på följande sträckor: Sörälven; från dammen vid Båthusströmmen till Lisstrånån, Fulan; från Södra Fulusjön till Stråfulan, Grövlan; från Rångbäcken (kraftledningen) ner till Storån. Förbuds- och flugfiskesträckor skyltas.

Harrfisket med flugspö på hösten är tillåtet i alla harrvatten där det finns harr 1/9 – 31/10

Med undantag för Fjätälven, och de vatten där fisket är avlyst, dvs: Grövlan mellan Rångbäcken och Storån. Sörälven från Båthusströmmens kraftverksdam till Lisstrånån, och Fulan från Stråfulan till södra Fulusjön.

Avstängning av vissa vatten

På grund av fiskevårdande åtgärder är fiske avstängt i Hällsjön, Burusjön, Öresjön Idre, Öresjön Särna, Djuptjärn, Trollsjön, Näcksjön, Siktjärn och Bumlingtjärnarna från 2011-10-24.

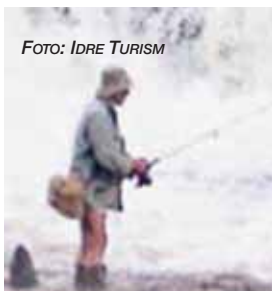

FOTO: IDRE TURISM

HAR NI FRÅGOR: Ring fiskevårdsområdets telefon: 0253-102 10
Hemsida. www.sarnaidrefvo.se

Trevlig fiskesäsong önskar vi alla glada laxar
Särna-Idre Fiskevårdsområde

Välkommen till din konsumbutik!

Lägre priser!
Dessutom
återbäring!

KONSUM NORRA DALARNA
SÄRNA • IDRE

Det mesta av det bästa • Välkomna

Alltid aktuell - säsongsanpassade råvaror

Alltid färsk frukt och grönsaker

IDREBUTIKEN
ÄR OMBUD FÖR:
•Systembolaget •Apotek
•Lotter •Post

SÄRNA ÄR OMBUD FÖR:
•Post

Välkommen till butikerna
som erbjuder:
Fullservice

Vi har inte låtit snabbköpsprincipen slå fullt ut i våra moderna butiker. Här finns alltid kunnig och vänlig personal som gör sitt bästa för att ta hand om dig.

Färsk frukt och grönt

Trots de långa transporterna hit upp till fjällvärlden, har vi satt en ära i att visa upp snygga montrar med de friskaste och härligaste frukter och grönsaker.

Kött, fisk och delikatesser

Vår väl sorterade charkdisk innehåller mycket gott att botanisera bland. Naturligtvis erbjuder vi lokala specialiteter som älg, ren och fjällröding m.m.

Inte bara livsmedel

Här hittar du det mesta för hushållet på ett och samma ställe!

Öppettider:

IDRE:

Månd-lörd 09.00-20.00 • Söndag 11.00-20.00

Fr. V 26 09.00-20.00 alla dagar

SÄRNA:

Mån-fred 09.00-18.00

Lördag 09.00-17.00

Söndag 11.00-17.00

VECKA 25 - 39

Mån-fred 09.00-19.00

Lördag 09.00-17.00

Söndag 11.00-17.00

FRÅN VECKA 40

Mån-fred 09.00-18.00

Lördag 09.00-17.00

Söndag stängt

Välkommen!

Naturligtvis är vi snälla mot plånboken också!

Forts. När flottbron vid Hedesundet...

18 dygn efter sprängningen hittade man kroppen i bakvattnet, just vid den där stubben.

Jag var ute i båten å farsan var med. Han var ofta med mig i båten. Han stod där bakpå som han brukade, å då fick han se något, – Sväng dit ropa han å peka, å jag svängde dit å då syntes den där saknade mannen. Han låg å flöt i bakvattnet. Han hade flytt upp efter 18 dygn, precis där som farsan sagt.

Jag minns att ingenjörstrupperna från Stockholm kom upp lite senare å la en sån där tillfällig pontonbro över sundet i stället för den som flög i luften, så man i alla fall kunde komma över med lätta bilar å så.

Man spekulerade i att det var blixten som antänt mineringen. Men jag tvivlar storligen ån i dag på det resonemanget.

Brorsan Evert och jag hörde då ingen åska den dan.

Regna lite det gjorde det, men det var bara några stänk för vi var ju ute å jobba utan regnkläder. Det gick mycket spekulationer om sabotage och så på den tiden. Kort efter sprängningen hittade man en okänd man som tagit livet av sig uppe vid Fjäten. Han hade haft en lätt motorcykel stående där. Spekuleringarna var som sagt många, men vad jag minns så var det blixten som fick skulden i slutändan.

Vi lagade stopplänsen på Kringelfjordssidan av bron och stängde där.

Timret gick ju mer eller mindre fritt dit. Ja förutom de där kopplena jag pratade om tidigare som skulle hindra virket att driva in i vikar å så. Jo förstås vi fick ju stänga av helt vid Byggnäsan och hela den sidan med öarna och viken där stugbyn nu ligger, och sedan ner mot det vi kallade Vilholmen. På Vilholmen vilade vi alltid på den fina sandstranden, ja ni Kringelfjordare har väl den som badstrand nu tror jag. Vi gick ju med "rumpa" som vi sa, å rensa. Efter alla sträckor fanns alltid vissa favoritställen som vi stannade på för att vila.

När vi stängt för vid stopplänsen där ovan brosunDET rensade vi upp, tog bort all bråte och satte ut nya länsar så att timret skulle gå fritt igen.

Vi höll på där några dagar och spela loss virke och fick ihop den där stopplänsen.

Det var den uppgiften vi hade.

Sen var det ju militärer där också som kapade upp all bråte å så. Sen byggde vi upp ett nytt fundament å bron mitt i sundet som vi fyllde med sten. Tror nog det finns rester av det där fundamentet ån i dag.

Ja, den här tiden med flottningen och skogsarbetet innan skogsprocessorerna kom var nog den här bygdens storhetstid!

– Aldrig har det funnits så mycket bofast folk med jobb. Ja bygden levde och det var liv i luckan, inte minst när det var dans.

Så mindes Elon Hedlund, en av de sista flottarna från bygden flottartiden.

Nedan: filmaffisch från 1953

FLOTTARROMATIK

Det har funnits ett särskilt skimmer kring Flottarlivet. Vid sidan av rallarna torde det vara få yrkesgrupper som blivit mer legendomspunna ån just flottarna. Uttryck för detta finner vi bl.a. i raden av skönlitterära verk, filmer och slagdängor som framställer flottaren i romantiskt skimmer: han ränner nedför strida forsar, river

Vi höll på att rensa där och sätta ut nya såna där länsar som var stopplänsar som hjälpte till och styrde upp när vi tappade timret genom brosunDET.

Foto: Dalarnas Flottleds förvaltning

brötar som tornat upp sig farligt nära forsnacken och han springer över timmerstockar med osviktig precision. Efter arbetsdagen samlas laget till en värmande brasa i kvällsskymningen. Man dricker kaffe, röker pipa och berättar mustiga historier i all oändlighet.

Och där flottarna drar fram blir det oro i bygden. Bonddrängarna ville gärna mäta sig mot de vilda forsrännarna och pigor och bonddöttrar smälter för deras oemotståndliga charm. Romanserna avlöser varandra med samma tempo som flottarna vandrar ifrån fors till fors.

Forts. sid 18

SÄRNAFFÄRN

Välkommen till det
"LILLA VARUHUSET"
i Särna - mitt i byn
(fd. Språngs)

HÄR HITTAR DU bl.a:

Järnvaror • Färg • Tapeter • Vitvaror • Fiskeutrustning/kort • Kartor • Leksaker • Sodastream • Återförsäljare för Garmin produkter, tillbehör och mycket mer.

**Vi är även ombud för:
SYSTEMBOLAGET och SWEDBANK**

Nu även minikafé i butiken

Swedbank
UTTAG & INSÄTTNING

Särnaffärn • Särnavägen 33 • 0253-104 30

Större delen av vägsträckningen mellan Särna och Idre gick för det mesta betydligt längre från vattnet ån dagens vägsträckning.

Vykort från 1930 talet. Bilden är utlånad av Elon Andersson Särna.
Fotograf: Reimers Gefle

Välkommen till Norra Dalarnas ledande fastighetsmäklare

Största utbudet av fjällstugor,
villor, bostadsrätter och tomter.

Välkommen till vårt kontor i IDRE

Funderar du på att sälja,
erbjuder vi bl.a:

- Kostnadsfri värdering
- Utställning och presentation av våra försäljningsobjekt på vårt kontor vid Swedbank Idre och på Idre Fjäll.
- Internetpresentation
- Snabb visningsservice
- Bud-on-line för bästa pris
- Trygghetsförsäkring mot dolda fel
- Miljöcertifiering enl ISO 14001

Swedbank
Fastighetsbyrå
fastighetsbyran.se

0253-201 80

fastighetsbyran.se/idre

Forts. Flottarromantik...

Vissa litterära skildringar. t.ex. Albert Vikstens och Gustav Hedenvik-Erikssons böcker, har en stark realistisk prägel, vilket framför allt kan ses mot bakgrund av författarnas personliga erfarenheter av den miljö de skildrade. För övrigt måste dock sägas att litteraturens och bildkonstens version av flottarvardagen dåligt stämmer överens med verkligheten.

Flottarromantik av annan karaktär finner vi i 1970-talets vemodsfyllda tillbakablickande på en svunnen näring och en annorlunda landskapsbild. Flottningen har också kommit att bli en symbol för den "levande" älven. På många håll i landet har älvregleringar och nedläggning av flottningen skett ungefär samtidigt. Vilket förstärkt intrycket av älvens "död". Dånnet och rörelsen i de strida forsarna har upphört, timret är borta och flottningsarbetarna likaså.

Tack...

Förutom till Elon Hedlund som bestått med den huvudsakliga informationen till denna artikel, vill jag även rikta ett stort tack till Stig Eriksson, Östomsjön och Elon Andersson, Särna Fornminnesförening som på olika sätt hjälpt mig med faktaunderlag och bilder.

/Hans

KÄLLOR: Flottningen i dalaälven / Gösta Hellstrand.
Strömkarlarna / Sven Rydberg / Barbro Flodin / Sören Jansson / Göran Rosander

Vi har besökt fallen några gånger då vi varit och hälsat på våra vänner i Tjärnvallen Leif och Ingegerd Frölander.
Stigen ner till fallen börjar precis mitt för Tjärnvallen.

Vandringen till Fulufallen och andra vandringar i Särna, Idre, Grövelsjön kan du läsa om i boken "Vandringsturer i Norra Dalarna" av Jonas Gardsjö. Boken finns att köpa på turistbyråerna.

Foto: Jonas Gardsjö

Fulufallen

- en (nästan) oupptäckt pärla!

I artikeln om flottarna och flottningen nämner jag att det sitter en skylt vid Fulufallen där det står att det flotas på en och samma sommar över 40.000 stockar. En helt otroligt antal då Fulubågan som älven heter inte är mer dubbelt så stor som vår egen lilla Byggnäga.

Jag minns speciellt en gång när vi var vid fallen när barnen var små och man ringmärkte strömstarar som häckade i under fallen.

De som märkte fåglarna lät våra barn Lina och Gustaf släppa iväg ett par efter märkningen. Det hade varit en märklig känsla att hålla i dem hade barnen tyckt, - "för dom vägde precis ingenting", som dom sa efteråt.

Fulufallen är en naturpärla som få hittills har upptäckt, men som vi varmt kan rekommendera en utflykt till.

Över en sträcka på ca. 400 meter kastar sig Fulubågan utför inte mindre än 8 forsar och fall med en sammanlagd fallhöjd på 80 meter.
Ett eldorado för naturfotografer som vill fånga vattnets lekfulla väg mot Fuluälven.

Den ca 1,5 kilometer långa vandringen fram till fallen går genom vacker och omväxlande skogs och myr miljö. Leden är till viss del spångad och upplagd som en naturstig. Här och var finns skyltar uppsatta som informerar om de växter och djur du med lite tur kan se längs leden.

Jag vill minnas att det satt en skylt vid en liten gran som växte på en sten. Skylten påstod (om jag minns rätt) att den lilla granen var tusen år. Stigen är lättgången och omväxlande och naturen växlar karaktär hela tiden så även rätt små barn tycker det är kul och spännande. Nere vid fallen finns en slobod med eldstad perfekt för korvgrillning. Med här gäller det att hålla koll på ungarna så de inte faller i de brusande forsarna.

Fallen är relativt lättillgängliga och parkering finns där naturstigen börjar.

Åk från Mörkret ca. 5 kilometer mot Gördalen. Vid Tjärnvallen finns en parkering på höger sida. Skyltar visar vägen från parkeringen till fallen.

Walls Grus Åkeri och Entreprenad AB, Särna

Hyr en vedeldad pool till partyt!

GRUS, GÅRDSGRUS
SAND direkt till din tomt eller bygge.
CHAKTNING
GRÄVNING
PLANERING

UTHYRNING: skotrar, pulkor, kälkar, kläder och vedeldad pool.
SERVICE OCH FÖRSÄLJNING: skotrar - Yamaha, nytt & begagnat.

Tel. 0253-310 77 • Mobil. 073-08 55 602
hem.passagen.se/skoterturer

Småsjöarna och småsjödalen

Ännu ett litet paradiset upptäckt...

Text och foto: H. Forsslund

Efter 30 år hittar jag fortfarande nya guldkorn häruppe. Sommaren 2010 hittade vi ett ännu ett nytt paradiset som faktiskt ytterst få verkade besöka.

Det kunde vi utgå ifrån eftersom området saknade eller hade knappt skönjbara stigar. Jag tror inte jag överdriver om jag påstår att det är ett av de vackraste områdena häruppe.

Mitt sämre jag säger att jag borde hålla tyst och inte berätta var detta paradiset ligger, men mitt bättre jag vill så gärna berätta och dela med sig så jag kan glädja även andra naturintresserade och skönhetsörstande medvandrare på livets ibland lite ojämna stigar.

SMÅSJÖARNA

- ännu ett litet äventyr

Genom åren har jag stått otaliga gånger uppe på Uggarna norr om Nipfjället och tittat norrut över sjön som ortsbefolkningen kallar Stenässjön eller St. Harundsön som det står på kartan, blickat ut över milsvida skogar, fjäll och slätter. Ja man har faktiskt en strålande utsikt från dessa små toppar vars högsta punkt ligger på 901 meter.

I bra väder ser man ända till Helax väldiga massiv.

Uggarna är faktiskt en upplevelse i sig som gett oss många härliga dagar. En liten bit lättgånget, stiglöst och orörd natur (om man bortser från renbetet) där vi aldrig mött en människa men björnen ständigt är närvarande.

Nästan rakt norrut på andra sidan Stenässjön så ligger inbakad i fjällskogen ett spännande glitter. Ett pärlband av skimrande vatten. Många gånger har jag sagt till min Eva att vi borde ta oss dit och se hur det ser ut. Eva har inte tyckt att det sett lika lockande ut som jag upplevt det. Det verkar så skogigt och sankt, det är nog fruktansvärt myggit har det bl.a. hetat. Så under många år har Småsjöarna fått legat ifred för våra vandringskängor.

En solig dag i juli 2010 blev Småsjödalen verklighet.

Jag ville inte riskera att Eva bromsade det hela så jag sa att vi skulle iväg till Uggarna för att titta om falkarna fått ungarna på vingar. När vi väl parkerat bilen vid Stenässjön berättade jag om mina planer. Till min förvåning sa Eva, - jättespännande, men varför sa du att vi skulle till Uggarna? Över en kopp kaffe vid sjön tittade vi närmare på kartan och upptäckte till vår förvåning att det som såg så avlägset ut från Uggarna låg om inte ett stenkast från Stenässjön så i alla fall bara ett böss-skott bort.

Forts sid. 20

Välkomna till Grövelsjöns Fjällstation

Svenska Turistföreningens sydligaste fjällstation.

Här blandas gamla traditioner och gemytlig miljö med nya fräscha grepp.

Här slutar bilvägen och fjällederna tar vid. Fjällstationen är ett givet utflyktsmål för dig som besöker Grövelsjön.

RESTAURANG OCH CAFÉ

Vår restaurang med Slow Food inriktning har en mäktig utsikt över de norska fjällen.

Ät buffé, à la carte eller en ekologisk väffla med ekologiska tillbehör.

SPA

Unna Er en lugn stund med en av våra sköna behandlingar. - Må gott och ladda nya krafter!

BUTIK

Välsorterat sortiment av friluftskläder och utrustning. Allt vad du behöver för fjällturen. Livsmedel, tidningar, hantverk och souvenirer.

UTHYRNING

Välsorterad uthyrning av friluftsutrustning till vettiga priser. Här finns allt som behövs för fjällveckan.

GUIDADE VANDRINGAR - TEMAVECKOR

Hela sommarsäsongen anordnas turer med färdledare och olika temaveckor. Ring eller besök vår hemsida för information.

www.stfgrovelsjon.com

GRÖVELSJÖN
GRÖVELSJÖNS FJÄLLSTATION

Grövelsjöns Fjällstation information och bokningstelefon: 0253-59 68 80

Småsjöarna...

Stenåssjöns fina sandstrand

Böskott går rakt – men det gör inte stigar.

Det skulle visa sig att närheten var lite bedräglig eftersom det blev mycket kringelikrok runt myrar och vikar på vår vandring.

Vi startade vår vandring vid sandstranden vid Stenåssjön på vars sydsida Uggarna och Nipfällsmassivet tornar upp sig.

På andra sidan Stenåssjön tornar Nipfället och Slagubäckstäten upp sig

Vi tänkte följa den gamla stigen mot Stenåsens fäbodvall och sedan gå efter den västra och torrare stranden av ån som kommer uppifrån Småsjöarna.

Enligt kartan kunde man följa stigen från raststugan över några småmyrar och talldungar för att sedan via en bro eller spång gå över ån. Stigen visade sig vara en ganska blöt historia som gick i en vid sväng innan vi kom fram till ån. De öar av skog vi passerade bjöd på en del fantastiska trädkonstverk skulpterade av moder naturens inte alltid så varsamma hand.

Träd med en enorm envishet och styrka. Träd som endast svarat på vinterstormens vredesutbrott med ett hyssjande, schsssss, schsssss, schsssss och fortsatt sin vintersömn, om än något litet ledbruten.

Stigen över myrbiten ner mot den lilla ån visar spår av att här har en gång människor, hästar och kor vandrat mot Stenåsen. Det är rester av en myrväg med tvärlagda stockar med en bredd av ca 150 cm.

Framme vid ån visade sig att av spången fanns bara rester kvar. Dagens invånare på Stenåsen tar sig dit med båt och har inte brytt sig att underhålla spången. Det fanns med andra ord ingen bro eller spång! Bara lite gamla ruttna rester återstod. Själva ån var inte större än vår egen lilla Byggningå som rinner ut strax norr om stugbyn i Kringelfjorden.

Ån såg lite djup ut här och så orkade vi inte ta av oss och vada så vi bestämde att vi skulle följa den lilla ån uppströms för att se om det var lättare att komma över högre upp.

Eva hade "lite att bestyra" så jag gick före upp efter ån. Till min förvåning dök första lilla sjön eller "hån" i sjösystemet upp ganska omgående.

Så fantastiskt nära det var hit upp! Bara några hundra meter uppströms den lilla hån låg en gammal torrgran vindfäll över ån. Jag bestämde mig för att försöka gå över ån via trädet. Upptäckte rätt snart att "gå" med ryggsäck nog inte var det bästa alternativet, så jag kröp över, vilket var en

Eva nekade bestämt att ta samma väg

nog så stor utmaning för "gubben" med ryggsäck och allt. Jag kom lyckligt över och inväntade Eva som nekade bestämt att ta samma väg, så här skiljdes våra vägar för ett tag.

Vi travade på en bit på var sida om den lilla ån och kom relativt omgående till nästa lilla sjö. Här öppnade sig den tidigare redan glesa skogen till ett otroligt vackert landskap.

Här öppnade sig nästa lilla sjö...

Kurvans TYG & KLÄDER
IDRE 0253-205 04

Välkommen till vår stora butik!
Kläder och tyger i mängder!

Hos oss hittar du tyger i alla smaker • Vi syr gardiner på beställning
Kläder för dam, barn, herr • Snösmucken • garn mm.

Syrran & Jag
Kurvans

Välkommen till vår butik mitt i byn
Heminredning för alla

Lakan • dukar • ljus • lampor • mattor • handdukar • skor mm.
0253-205 03

Öppettider för båda butikerna

Måndag - Fredag	10:00 - 18:00
Lördag	10:00 - 13:00
Söndag	Stängt

Välkomna önskar personalen!

Åsens högsta punkt låg på 880 m

Vilt men ändå vänligt, nästan parklikt.

Sjön övergick till å igen en liten bit, sedan öppnade sig ett vatten och slingrade sjösystem med massa vikar uddar och sund som kunde få själva Kringelfjorden att avundas.

Inloppet från sjön i ån visade sig vara rätt brett och grunt, så här räckte det med att Eva bara tog av sig kängorna och vada över. Visst hade det gått människor efter stränderna och visst bar landskapet spår efter skogsavverkning en gång för länge sedan, men det fanns inget spår av egentliga stigar. Det finns en stig utmärkt på kartan men den stigen går längre inåt land, under åsen och vidare upp mot ett rengårde och någon form av stuga eller vindskydd.

Då eva var över så gick vi vidare efter den västra stranden och runt viken.

Det var myggfritt, varmt, soligt och bara små lätta sommarmoln som speglade sig i det spegelblanka vattnet. Framför oss lite till vänster reser sig som vi tycker är en liten ås. Vi blir märta förvånade när kartan visar att den lilla åsens högsta punkt ligger på 880 meter.

Vi ser också att vi själva befinner oss på 750-metersnivån så det är väl förklaringen att åsen verkar så låg. När man vände sig om reste sig det pampiga Nipfjällsmassivet över skogen och på viken seglade gula näckrosor. Efter strandbrinken växte fantasifullt skulpterade träd, träd som under en mörk ovädersnatt säkert skulle skrämma vetet ur oss, såg nu

denna otroligt vackra sommar dag ut som de skönaste konstverk!

Vår vandring slog inga hastighetsrekord precis ...

beroende på att efter var och varannan meter så måste vi stanna till, vända oss runt och titta på allt det vackra i detta spännande landskap.

Jag kände den där sällsynta känslan av vördnad inför den någorlunda orörda natur som finns kvar, lycka och glädje av att finnas till, att jag får uppleva detta.

En känsla som man inte får uppleva så många gånger om året. Det var inte utan att en sentimental glädjetår trängde fram i ögonvrån.

Att vi inte varit de enda som varit här

förstod vi när vi såg en södergrävd myrstack och ett träd som barken rivits av och man såg spår av klor i den vita underbarken.

På kartan såg vi att det skulle finnas en damm mellan de två större sjöarna i systemet.

Vi bestämde oss att försöka ta oss över på den östra sidan via dammen. Väl framme vid dammen visade sig att tidens tand gnagt lite för flitigt på den för att vi skulle kunna ta oss över. Jag försökte balansera på en stock som gick tvärs över, men den sviktade och knakade betänkligt och den bit som spikats upp som handledare hade definitivt sagt upp jobbet som sådan.

Forts. på sid 22

Dammen som tidens tand gnagt på

HÅKAS GÅRDEN

HÄSTAKTIVITETER
- när det är som roligast!

- Turridning - Häst & vagn - Hästhantering
För vuxna och barn, företagsaktiviteter. m.m.

HÅKASDAGARNA V. 29 - 31. Mellan kl 11-15. Tisd. & torsd. V. 29 Särnas festvecka har vi specialprogram. Välkomna och titta på alla djuren, fika, åka häst och vagn, provapåridning. Även stompbak, korvgrillning och loppis.

Vi har gosiga smådjur som katter, marsvin, kaniner och minigrisarna Flisan och Nellie som kan dansa m.fl.

Gruppaktiviteter / företagsaktiviteter
Kontakta oss gärna för förslag.

Välkomna till oss på:
HÅKASGÅRDEN
Starrbacksv. 14 • 790 90 SÄRNA
Telefon: 0253 - 106 31 • Mobil: 070-622 62 38
hakas_hast_el@msn.com

HÅKAS DJUR BUTIK

ÖPPETTIDER
Mån-fred 9-17.00
(Övriga tider ring innan)

— VÅRT SORTIMENT —

- Hästutrustning
- Ridutrustning
- Allt till hunden
- Flexikoppel till hunden
- Återförsäljare Axess&Standart hundfoder
- SCLEICH figurer
- Presentartiklar
- Återförsäljare Dalviks Kvarn
- Statoils oljesortiment

Håkas Häst&el
Starrbacksv. 14 • 790 90 SÄRNA
Telefon: 0253-106 31 • Mobil: 070-622 62 38
hakas_hast_el@msn.com

Här precis vid den lilla dammbron finns några riktigt gamla träd med stora "brandljud", -märken som visade att de överlevt åtminstone en skogsbrand. På en annan tall hängde ett gammalt kvarglömt kedjekoppel sedan flottningstiden. Ett sådant koppel man fogade ihop länsar med, länsar som skulle styra timret rätt på sin väg ner mot Stenässjön och vidare genom Harrundan, Grundöjan ner till Storån som i sin tur rinner ut i Österdalälven i Idre. För att föra timret till sjöns utlopp i Harundan fick man säker ha en liten motordriven flottbåt till hjälp.

När man tittar på den lilla muntra än som man i det närmaste kan betrakta som bäck har man svårt att förstå att den har varit en viktig transportled av tusen och åter tusen stockar på sin väg från den vilda fjällskogen till havet. Kanske det var här den lilla Plupp i sagan började sin resa till havet sittande på ryggen av någon av fjällskogens giganter som rövats bort med yxa och säg.

Jag vände tillbaka i tiden i mitt sinne, lyssnade efter yxhugg, glada skratt, svordomar, slamret med kaffemuggar, drog in luft genom näsan för att känna rökluften av gubbarnas pipor och kaffeelden.

Men det enda jag hörde var åns muntert brusande och de enda dofter jag kände var, doften av ungbjörk, varm talkskog och myr och det var nog bättre, inte minst för miljön. Men visst skulle man gärna vilja flytta sig tillbaka till den tiden då huggarna och flotarna jobbade här, åtminstone för en dag för att få uppleva hur det verkligen var, en tid långt före de alltslukande och markförstörande skogsmonstren tillkomst.

Över dammbron kom vi inte.

Jag tog av mig kängor och byxor och försökte vada över ovan bron. Såg lätt ut men botten var full av stora stenar som man halkade av så det gick inte att hålla balansen. Vi traskade barfota ner efter den lilla åsträckan som inte var mer än 50-100 meter till den nedre storsjön. Precis vid utloppet var en liten udde översälad med gräs och prästkragar, och i den glittrande sjöns

nedre ända en gles granmor som Nipfjällsmassivet höll ett vakande öga över. Magen kurrade och kan man hitta en vackrare rastplats? Vi lunchade här, lade oss att vila i gräset och lyssnade till åns porlande, drog in lukten av ungbjörk, prästkrage och våtmyr och slumrade till en stund i det konstigt nog helt mygg- och knottbefriade landskapet.

Efter lunchen vadade vi över ån. Jag ville gå vidare runt den övre storsjön men Eva tyckte att vi skulle gå tillbaka till Stenässjön och spara den biten till nästa sommar och då ta med oss tält. På vägen tillbaka på den östra sidan om å- och sjösystemet gick vi över mycket myrmark. Vi såg också en båt uppdragen i en vik och till viken gick spår av en fyrhjuling över myrarna, så någon hundraprocentig ödemark var detta dock inte. Väl tillbaka på parkeringen tog vi en fika vid bänken vid sjön och tittade på klockan. Förvånade konstaterade vi att vi varit borta i nästan sex timmar. En blick på kartan visade att vi inte kan ha avverkat mer än max 5-6 kilometer? Det var ingen snabbvandring precis, men upplevelser tar och måste få ta sin tid! Att ha brättom i naturen är att springa förbi.

EN OMISTLIG SKATT!
Småsjöarna och Småsjödalen, är ett av Särna-Idre-Grövelsjöfjällens större guldgrubbor och måste bevaras för kommande generationer.

Här känns inte forna tiders skogsbruk och flottning som något hemskt och hotfullt, snarare tillför det området en extra dimension som gör att man kan känna våra arbetsamma förfäders närvaro, höra minnenas yxhugg och historiens vingslag - högre än kungsörnens.

SMÅSJÖARNA

Småsjöarna ligger ca. 10 km nordväst om Fjätersvålen. Ta av till vänster där det står Stenässjön. Namnet kan verka förvillande då det inte finns någon sjö på kartan med det namnet. På kartan heter sjön St. Harundsjön, men ortsborna har alltid kallat sjön för Stenässjön. Du följer sedan bara den bitvis dåli-

ga skogsvägen fram till sjön där du kan parkera. Börja din vandring vid den lilla raststugan. Håll koll bara så du inte tar leden mot Klutsjön.

ATT TÄNKA PÅ

Ordentliga väl smorda vandringskängor eller ett par stabila och ofvännliga stövlar rekommenderas. Vandringen är mycket lättgången på de flesta bitarna men ett par vad över ån kan det bli om ni väljer samma tur som vi gjorde. De här vaden är lätta men kan säkert vara något besvärliga efter en regnperiod. Bitarna över myrmark känns lite i knäna (i alla fall i mina), så även om sträckan jag beskrivit

här bara är 5-6 kilometer så sover man gott kommande natt – och med vackra drömmar.

Man kan säkert utan vidare gå sträckan på 3-4 timmar. Men här är inte själva vandringen huvudsaken utan naturupplevelserna.

Vill du njuta av bilderna från Småsjödalen i färg?

Då går du in på vår hemsida: www.kringelfjordens-stugby.se Där finns tidningen helt i färg

Go tur...
Hans

BRÖTAS AB

Hjälper dej
- med allt inom:
Bygg, snickeri och grundarbeten

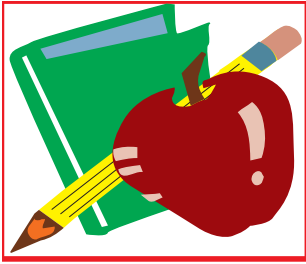
NYHET

Nu säljer vi även kapad klaven ved.
Löst, storsäck eller småsäck.
Fraktfritt från 5 kubik.

Kontakta oss på tel:
070-684 54 50 Mvh. Dan Spånberg

Brötas AB • Domänslingan 2 • 790 90 Särna

Smått & Gott

FRÅN ORT Å STÄLLE

Nyheter och information

Grövelsjön årets fjällstation 2010

Källa: FK

Svenska Turistföreningens (STF:s) sydligaste fjällstation, Grövelsjöns Fjällstation, fick 2010 utmärkelsen "Årets Fjällstation". Det var STF:s medlemmar och gäster som röstade fram STF i Grövelsjön till årets fjällstation.

Motiveringen löd: *Ett äkta ekologiskt ansvarstagande som engagerar och gör gästerna delaktiga. På Grövelsjön respekteras naturens behov före människans krav. Underbara måltider i professionell restaurang. Grövelsjön har allt.*

- Vi har jobbat under snart 20 år med ett aktivt miljöarbete med syfte att leda oss till hållbar turism. Under mina 25 år som platschef i Grövelsjön har jag märkt hur våra gäster värnar om natur, miljö och kultur. Medvetenheten hos oss inom de här områdena har blivit allt större och självklara och den här fina utmärkelsen som vi verkligen uppskattar är ett bevis på att vi gjort rätt, säger platschef Charlie Ekberg.

Inget Systembolag i Idre i år

Källa: FK

Inget är som väntans tider...

heter det. Frågan är om inte väntan börjar kännas för lång efter vårt efterlängtrade systembolag. En väntan som kan ta ytterligare ett år.

- Vi ser just nu ingen möjlighet att ha en etablering i Idre klar under det här året, säger Systembolagets presschef Lennart Agén.

Man väntar på en lämplig lokal och den frågan ligger just nu hos näringslivet och fastighetsägare.

Som man ser det i dag finns det två alternativ. Det ena handlar om en ombyggnation av Konsum så det huset inrymma Systembolaget, det andra alternativet är ett handelscenter på Prästjålet, mitt emot Shell. Prästjålet kan bli en plats för handel och bostäder. Två byggnader som lämnar utrymme så Prästgården inte göms. Prästgården får dock en ny infart från Kyrkvägen.

- Då Idre byn inte är så stor så kan det naturligtvis finnas andra alternativ, säger Lennart Agén.

Systembolagets representanter har besökt Idre vid flera tillfällen och förhandlingar har inlets med bland annat Konsum.

- Vi har presenterat ett förslag och även KF-fastigheter håller på och ser över olika alternativ, säger Mattias Svensson som är föreningschef för Konsum Norra Dalarna.

Det andra alternativet är att bygga en ny handelsplats mellan Konsum och ICA, vid Prästjålet vilket man även håller på att jobbar med. Det har blivit möjligt sedan kyrkan begärt en planändring av området vid Prästjålet.

- Det är med det uppdraget som vi nu har ett samråd för Prästjålet, förklarar stadsarkitekt Tomas Jonsson.

De planer som finns är att kunna göra Prästjålet till en handelsplats med bostäder i två fastigheter.

- Vem eller vad som ska rymmas i fastigheterna är inte kommunens

ansvar, men självklart finns behovet av lokaler för systembolaget med i bilden.

En annan tanke som dykt upp är att utnyttja det naturområde som i dag är ett våtområde med en å och en liten damm mellan prästgården och några fastigheter för att kunna skapa parkeringsplatser.

Under ett samrådsmöte kom det även upp ett förslag om att kommunen bör lösa in den så kallade domänfastigheten nedanför Hembygdsgården för att skapa ett nytt grönområde.

- Vad kommunen nu gör är att vi förändrar detaljplanen så att det skapas en möjlighet för en utveckling av området, förklarar Tomas Jonsson.

När det gäller Prästjålet och byggnation där så kan det ta tid innan det finns en möjlighet att sätta spaden i jorden.

- För vår del ser vi Prästjålet som ett bra alternativ för systembolaget, om det skapas nya parkeringsplatser där, säger Mattias Svensson.

Naturligt är att Konsum hoppas på att systembolaget ska etablera sig i deras fastighet.

- Vi inser att vi inte hinner bli klara under det här året med en etablering i Idre. Men så fort vi har en lokal som passar oss så ska det gå fort, lovar Lennart Agén.

Storsättra Fjällhotell

GRÖVELSJÖN - ÄVENTYR I DE NORSKA & SVENSKA FJÄLLEN

HOTELL • SERVERING • BÅTTRANSFER

Storsättra Fjällhotell i Grövelsjöfjällen

Våra gäster trivs och maten är nog det som uppskattas allra mest. Våra fantastiska kokkar lägger ner både känsla och kärlek inför varje ny buffé.

Bo med helpension eller Bed & Breakfast. Men du behöver inte bo på hotellet för att känna dig som gäst hos oss. Många av våra gäster slinker in på en lunch eller en mumsig väffla.

Andra kommer hit efter kl 18 då vår relaxavdelning och badtunnagår att boka även för dig som inte bor på hotellet. Eller kom förbi och ta en drink i baren, kanske är vårpianist på plats vid flygeln. Vill ni göra oss sällskap till middagen ber vi er att boka bord dagen innan.

VÄLKOMMNA

www.storsattra.se telefon 0253-231 50

Båtturer på Grövelsjön

Tur nummer	1	2	3
Grövelsjön	10.00	11.30	15.30
Sylen	10.45	12.15	16.15

BOKNING

Bokningen är öppen varje dag mellan kl 08.00-20.00 20 juni - 3 oktober. Bokning sker på telefon 070-336 25 80 och är obligatorisk. Från utlandet + 46 70 336 25 80.

PRISLISTA 2011

Vuxen enkel tur SEK 100
Hund enkel tur SEK 40
Barn under 4 år Gratis
Ryggsäck för dagtur Gratis
Tung ryggsäck/packning för längre fjällvistelse SEK 40
Tur och retur Sylen samma dag SEK 160
Sylöra går även extraturer efter överenskommelse. Minimiavgift SEK 500

Gäller alla dagar utom söndagar, 4 juli - 3 oktober. Turen tar ca 35 min.

Vid stark vind kan turer ställas in av säkerhetsskäl.

Turer utan förbokade passagerare ställs automatiskt in.

M/S SYLÖRA
GRÖVELSJÖN-SYLEN

www.sylora.se, telefon 070-336 25 80

Elvis Presleys & Jimmy Hendrix gitarleverantör har gått ur tiden.

Källa: Älvdalens Kommun / Barke

Direktör Karl Erik Hagström, Älvdalen, har stilla somnat in på Mora Lasarett. Karl Erik Hagström blev 78 år.

Direktör Karl Erik Hagström, AB Albin Hagström, Älvdalen, har stilla somnat in på Mora Lasarett.

Karl Erik Hagström tog över rodret över dragspelsstillverknigen vid AB Albin Hagströms fabriker i början av 60-talet, några år efter hans fars Albins bortgång.

Karl Erik var den som initierade gitarrtillverkningen som startade vid Älvdalsfabriken 1958, och ledde företaget från huvudkontoret i Älvdalen fram till nedläggningen 1983.

Karl Erik Hagström fick besked om han led av Parkinsons sjukdom i mitten av 90-talet, och har alltsedan dess fört en hård kamp mot sjukdomen. Kampen är nu över.

Karl Erik Hagström blev 78 år. Han sörjes närmast av hustru Maria och två vuxna barn.

Många internationellt kända musiker spelade på Hagströminstrument.

Jimi Hendrix, Noel Redding, Frank Zappa, Larry Coryell och Fleetwood Mac var några som spelade på Hagströmsinstrument. Även "The King", Elvis Presley körde med Hagströms gitarr.

Stora svenska affischnamn var Sven-Ingvars, Charlie Normans kvartett, Slam Creepers med Björn Skifs och på slutet även ABBA.

Hagströms gitarrer hade också finesser som stod sig i konkurrensen med andra kvalitetsmärken, T.ex. den H-profilerade dragstängen som höll halsarna raka och fina. Hagströms 60-talsgitarrer fanns i olika kategorier, de allra enklaste kallades för Kent. Hagström Kent var hyggliga nybörjargitarrer till ett överkomligt pris.

Snäppet över Kent både i pris och kvalitet fanns modellerna H I, H II samt H III. Av dessa fanns en motsvarande basmodell. Dessa modeller var ganska Fenderinfluerade.

1952 låg man på toppen när det gällde byggandet av dragspel. Då tillverkades ca 15 000 dragspel per år.

En mycket stor sorg drabbade Hagströmsbolaget detta år, firmans

chef Albin Hagström avlider bara 47 år gammal.

Det var under 50-talet som den stora försäljningskedjan Hagström Musik byggdes upp. Som mest hade Hagström Musik 48 butiker i hela norden. Som främsta affischnamn kunde Hagström stoltsera med Carl Jularbo. Under mitten av 50-talet började Rock'n'rollen att komma till Sverige och 1958 byggde Hagström sina första gitarrer. Första året gjordes ca 600-700 gitarrer. Dragspelsbyggandet satte sina spår även på gitarrerna i början.

I stället för att lackera kropparna så klädde man dem med glittrig cellulid (et mycket brandfarligt material som användes till att klä dragspel) och pärlemorimitation. Man hade också tryckregister för att ändra ljudet med, precis som på dragspelen. Dessa gitarrer kallas i amerikanska samlarkretsar för "mother of toilet-seat".

När popvågen sköljde över Sverige på 60-talet byggde Hagströms ca 7 000 gitarrer om året.

Lilla Älvdalen var ett vida känt namn!

Bilden visar Karl Erik Hagström utanför Porfyr- och Hagströmmuseet i Älvdalen i samband med lanseringen av nyttillverkningen av Hagströmgitarrer i USA och China år 2005.

Foto: Älvdalens kommun

ski-doo & LYNX — Hallen Idre*

Här säljer vi kvalite, komfort, säkerhet, gediget kunnande!

Vår goda service får du på köpet!

ATV-produkter • Gräsklippare

RESERVDLAR & KRINGUTRUSTNING

Ski-doo & Lynx Hallen

Idre Industriområde (Mitt emot Jones EL)

ÖPPETIDER: Vardagar 09-17.00 (maj månad stängt) • Tel. 0253 - 205 01 • www.idreskoter.com

Strippklubb i Särna

Källa: FK. Foto: H. Forsslund

Det var i början av året om den minst sagt uppmärksammade strippklubben i Särna öppnade.

Den som låg bakom klubben var den minst sagt omstridda företagaren Dragan Bratic. En man som också äger flera andra strippklubbar runt om i riket.

Särna fick nu Dalarnas första strippklubb och Dragan tyckte läget var bra. Han hade tänkt att det skulle det ha blivit Idre, men så blev en lokal ledig i Särna.

Alla i Särna var inte heller positiva till att byn fått en strippklubb.

Folket på orten började protestera, bland annat startade man en namnsamling mot strippklubben. Andra menade att en strippklubb kunde dra till sig folk från bland annat Norge och Idre.

På strippklubben fanns både stripande killar och tjejer. När Radio Dalarna frågade varför Bratic öppnade i just Särna blev svaret:

- Varför inte? Särna är ett fantastiskt ställe. Här finns alla förutsättningar. Efter att vintersäsongen gick mot sitt slut beslutade Dragan Bratic sig för att försöka sälja sin verksamhet. De långa resorna från hemmet i Habo utanför Jönköping blev för mycket.

– Det har varit jobbigt, jag har åkt till Särna minst 35 gånger sedan i december, det blev väldigt mycket resande, säger Dragan Bratic.

Samtidigt som han nu säljer verksamheten här uppe i Särna säljer han även sin strippklubb i Karlskrona efter nio år.

– Man hinner inte vara överallt. Sen har jag två barn också

Verksamheten i Särna har dock gått bra under vintern och Dragan Bratic förnekar att det skulle vara för låg omsättning som gör att han nu säljer verksamheten.

– Det har varit bättre än alla mina förväntningar. Det är dessutom trevligt folk i Särna.

Dragan vill ha 450 000 kronor för fastigheten inklusive affärsrörelsen

– Det får man ju inte ens ett garage för där nere i Jönköping. Fastigheten är verkligen bra.

Två nya böcker från Särna och Idre

Källa: FK. Foto: Vito Dell'Orto

Det har på kort tid släppts två böcker i Särna. I vintras kom boken om Särnmål. Nu har naturfotografen Vito Dell'Orto släppt ännu en fantastisk bok "My Sweden" med bilder han tagit här upifrån.

"My Sweden" är en bok på engelska och italienska. En bok som egentligen inte behöver någon text. Bilderna talar sitt eget språk och merparten av de otroligt vackra bilderna kommer från Särnas och Idre. Vitos böcker med bilder från Särna-Idre-Grövelsjön bör stå i varje stuga här uppe.

- Jag började besöka Sverige 1997 och blev förälskad i naturen, berättar Vito.

Sedan några år är Vito bosatt i Särna där han tillsammans med sin fru driver vandrarhemmet Länsmansgården. Men det är mest frun som driver vandrarhemmet. Vito trivs bäst ute i naturen med sin kamera och det är därför som valet föll på Särna.

- Särna med omnejd ger mig allt man kan önska sig, massor av sjöar, åar samt en nationalpark och en otroligt fantastisk natur säger Vito.

Boken är ett måste för oss som älskar naturen häruppe. Bilderna är helt fantastiska och bygger på kombinationen av att iakta skönheten i naturen med tekniskt fotokunnande.

Den som har boken i sin hand inser direkt hans känsla för bilden, därtill en mustig berättelse om den natur han dokumenterar.

Mygga ett fantastiskt myggmedel.

I min tideräkning brukar jag ange livet före och efter myggmedlet "Myggas" tillkomst. Innan kunde vitselserna här uppe vara nog så plågsamma när man var utomhus. Inga myggmedel hjälpte!

En svensk kvinna kom på lösningen. Hon tänkte i nya banor. Inte att någon lukt skulle avskräcka utan hennes tanke var att att myggan inte skulle hitta till våra läckra kroppar. Hon skapade ett myggmedel som nästan är helt luktfritt för oss människor och gör att myggen helt tappar orienteringen mot det tilltänkta offret.

Men observera att mygga kan ge fläckar på kläder och inte minst lackade eller vinylgolv så var försiktig.

Idre Fjäll bygger ut för 90 miljoner

Källa: DD

Nu ska också Idre Fjäll bygga en toppstuga. Dessutom får östra skidområdet en ny nedfart och två nya liftar. - En rejäl satsning, säger vd Joacim Johansson.

I år ska man bygga en 700 kvadratmeter stor toppstuga i två plan, med plats för 200 restauranggäster.

- I många år har man efterlyst en toppstuga.

Vi har tänkt att ha någon form av restaurang i toppstugan. Vi är inte klara med vilken typ av restaurang ännu.

Efter norra och västra skidområdena har turen nu kommit till östra området, som i dag har åtta backar. Där ska en ny nedfart anläggas och tre befintliga förlängas, med 300 meter. Tre gamla liftar tas bort och ersätts av två nya: en knapplift och en sexstolslift.

Toppstugan, liftarna och nedfarterna ska vara klara innan nästa vintersäsong startar i november. Hela investeringen kostar 90 miljoner kronor, och även om Tillväxtverket bidrar med tio procent i regionalt investeringsstöd så är det en riktigt stor satsning för Idre Fjäll.

Världsnaturfonden vill att ortsborna skall vara med och förvalta fjällen i Transtrand, Särna och Idre

DD 2011-01-10

Det är viktigt att lyssna till lokalbefolkningens röst när det gäller den långsiktiga förvaltningen av fjällområdena i nordvästra Dalarna. Man startar nu ett projekt som ska hitta ett sätt att ta tillvara lokala åsikter och skapa mer dialog mellan myndigheter och ortsbor.

Boende i Transtrand, Särna och Idre får nu möjlighet att få inflytande när det gäller hur fjällområdena ska förvaltas. Projektet lokal förvaltning i fjällområdena får 220 000 kronor i bidrag från Världsnaturfonden, WWF.

Det här projektet är ett av nio projekt som får dela på två miljoner kronor i WWF:s satsning på framsynt naturvård i Sverige. - Vi är ett av tre projekt som handlar om lokal förvaltning, så det är uppenbarligen en prioriterad fråga. Det känns som om vi ligger rätt i tiden, säger kontaktperson Kristian Olofsson.

I Transtrand har lokalbefolkningen i flera år arbetat för att höja och utveckla kompetensen kring förvaltningen av de naturresurserna i fjällområdet.

Det här är helt i linje med hur regeringen vill utveckla lokal delaktighet och mer dialog mellan myndigheter och medborgare.

- Man kan inte lyckas med skydd av natur och specifika arter om man inte har befolkningen med sig. Den här stötningen i vårt arbete är mycket viktigt säger Kristian Olofsson.

Projektet, som nu startar och skall hålla på i ett och ett halvt år, handlar om att utveckla modeller för hur det lokala inflytandet bäst ska utformas i de här delarna av fjällen. I vissa av byarna i områdena byar finns kanske organisationer som kan ta tag i även fjällförvaltningen, på andra håll får man nog bygga upp något nytt.

- Det här är ett väldigt viktigt inslag är ökad lokal demokrati, påpekar Kristian Olofsson. Transtrandsborna samarbetar redan med Särna- och Idrebor men hoppas få med sig fler under projektets gång.

Varg skjuten i Idre

Källa: FK

En varg sköts vid Långfjället norr om Idre den 11 maj.

Vargen blev skjuten av en renägare från Idre Sameby efter att vargen rivit flera renar. Samebyn har under flera dagar försökt skrämra bort vargen, utan att framgång.

Under första delen av maj månad har en varg uppehållit sig i norra Dalarna. Man tror att vargen eventuellt härstammar från Jämtlands län. Vargen har tidigare flyttats från en sameby i Jämtland ner till Örebro län för att förhindra att den angrepp renar, men vargen började sedan vandra norrut. Enligt de senaste rapporterna ska dock den vargen dock ha lämnat länet och befinner sig i Härjedalen. Enligt SVT Gävledala hade vargen ingen sändare, vilket i så fall skulle betyda att den skjutna vargen är en annan varg än den flyttade vargen.

Svergies regering har beslutat att vi skall va 210 vargar. Dalarnas yta täcker 7% av Svergies yta. 7% av 210 vargar är 14st. Det är precis vad vi skall ha, varken mer eller mindre. I bara Dalarna finns ca 150-170st utspridda på 17 revir.

Rishögs mysteriet.

Alla har vi väl sett dessa högar med tunna träd, kvistar och grenar med pappersremsor på och undrat varför dessa pappersremsor?

Nu har jag förklaringen.

Dessa rishögar skall bli energi i något värmeverk så småningen om. Högarna skall ligga till sig och torka och alla barr skall ramlas av och stanna kvar som näring i skogen. Remsorna hindrar att riset packar ihop sig vilket ökar rötrisken och minskar risken att allt bara är en isklump om man hämtar upp högarna på våren.

Kringelfjords — Nytt

Förenings- nyheterna

Hänt sen sist...

Efter en sagolik vinter med rikligt med snö, och sträng kyla går vi nu mot en som vi hoppas, sommar med mycket sol och värme. Det kommer att bli en välförtjänt kontrast till en vinter som jag inte upplevt sedan början av 80-talet.

Mycket frusna ledningar och vattenläckor i vinter.

Driftsenheterna klarade sig med normalt underhåll fram till i januari då vi drabbades av en stor vattenläcka och under resten av vintern en hel del frysskador av olika kaliber inom området.

Det mest omfattande var att finna ett avbrott på huvudledningen mot delar av tomtområdet. Att lösa detta i sträng kyla och mycket snö var inte det enklaste jobb vi haft. Först arbete med att söka möjligheter att få tag i mätutrustning för lokalisering av skadan, sedan grävarbete, och efter ett tidsödande jobb kunde skadan tillfälligt åtgärdas genom förbigång av densamma.

En andra frysskada var vid infarten till bortre delen av stugbyn som visade sig vara värre än tidigare år.

Slutgiltig återställning av dessa skador kommer att ske under sommaren.

Tyvär kan vi inte rå på vädrets makter...

- som på detta sätt kommer att påverka oss även ekonomiskt vilket vi tills stämman i höst vet omfattningen av.

Snöröjning

Kostnaderna för snöröjningen har även de påverkats av den stränga vintern vilket också kommer att särskilt beröras under kommande stämma.

Dalelvsbyn AB:s konkurs

När det gäller Dalelvsbyn AB har de gått i konkurs och har genom Ahlford advokatbyrå försålt anläggningen till ny ägare som föreningen träffat och talat om de villkor som gäller i föreningen. Styrelsen har även varit i kontakt med lantmäteriet. Styrelsen återkommer när vi fått full information i denna affär. I övrigt är det planerat ett visningshus som är under byggnad. För mer info se deras hemsida: www.dalelvsbyn.se

Till sist glöm inte bort årsmötet
Bystugan den 10 september kl. 09.00

Rolf Lindberg

Kringelfjordens samfällighetsförening

Då vi inte hade mer att berätta från föreningen så fyller vi på med lite...

Sent inkomna nyheter från orten...

Lomkällan öppen i sommar trots nedläggningshot.

Källa Radio Dalarna

Sedan den ideella förening som tidigare drivit Lomkällan gav upp i höstas har det varit oklart om Lomkällan skulle kunna öppnas i sommar.

Nu ser det ut som om Älvdalens Turistförening tar över verksamheten.

Lomkällan med restaurang, utställningar och utomhusmuseum har under många år drivits av den ideella föreningen Särna skogsmuseum, men sedan i höstas orkar inte föreningen längre.

– Älvdalens Turistförening ser det som en vidareutveckling av den verksamhet vi bedriver i Navardalen, säger ordförande Benny Tator.

– Vi har ett skogligt intresse i Navardalen som kan utvecklas där och Lomkällan skulle passa perfekt för oss som en nordlig utpost, fortsätter han.

Nu finns ett preliminärt avtal mellan kommunen och Älvdalens turistförening om att föreningen ska hyra själva fastigheten och få ett kommunalt bidrag för att sköta skogsmuseet.

I veckan ska såväl kommunstyrelsen i Älvdalen som turistföreningens styrelse ta ställning till avtalsförslaget. Om allt går i lås öppnar museet och restaurangen i sommar.

– Första året, i sommar, ska vi bara driva verksamheten och lära oss hur det fungerar. År två ska vi försöka vidareutveckla Lomkällan tillsammans med lokala entreprenörer, framför allt i Särna men också Idre. Turistföreningen hoppas på ett samarbete med Idre sameby för att kunna visa och marknadsföra det samiska inslaget i norra Dalarna.

Himmelfjäll har fått ny byggherre och tillika ordförande.

Källa: mejl till Samfälligheten

Den nya ordföranden heter Conny Hansen och kommer från Mora. Vd Staffan Derling ser det som en mycket bra lösning då Conny har fötter i byggbranschen. Speciellt nu när vi går in i byggandet av Himmelfjäll anläggning och stugor.

Staffan Derling har kunnat glädjas åt att ha sålt flera tomter under påskhelgen.

Runt 15 tomter är redan sålda vilket är fler än planerat.

Inför kommande period planeras fortsatt arbete med skidnedfart från toppen med ett antal backar.

Under säsongen 2012-2013 kommer anläggningen att kopplas samman med Idrefjäll.

Var vänlig använd vår återvinningscentral till det den är avsedd för!

Inget byggavfall, TV-apparater, wc-stolar, kylskåp, vindsröjning. Det finns skyltat vad som får slängas och i vilka kärl de skall ligga.

I stort sett är anläggningen endast till för hushållsavfall.

Resterande skall köras till: Återvinningscentralerna i Särna och Idre

Återvinningscentralernas Öppettider (Nya):

SÄRNA

Mån 15-17. Torsdag 14-18

15 maj – 15 aug

Lördagar 9-13 (Jämna veckor)

IDRE

Tis 14-18. Fredag 15-17

15 maj – 15 aug

Lördagar 9-13 (Udda veckor)

Miss inte "Östomsjöns dag" under Särnas festvecka!

En härlig nostalgitrip för 50 och 60-talister.

"Nästan precis som när vi var barn"...

Foto: H. Forslund

En riktigt fin fjällsommars

- önskar jag och styrelsen Er alla!

Hans

Annonsera gratis

Som medlem i Kringelfjordens Samfällighetsförening kan du annonsera gratis i tidningen.

Skicka bara in din text till Hans Forslund.

Adressen hittar du på sidan tre.

Särna

**Båtar • Kanoter • Båtmotorer • Motorsågar
Röjsågar • Gräsklippare • Tillbehör**

Vi har fullservice verkstad för alla våra produkter

Besök gärna vår utställning och butik i Särna

BÅTAR

ÄVEN PAKETPRIS

Båt + motor

**Linder
båtar &
kanoter
i lager**

*Fräscha
upp din
gamla båt!*

Den blir som ny med en miljövänlig 4-taktare. Högre fart, lägre bränsleförbrukning, överlägsen tillförlitlighet. Yamaha är först och störst.

H
Husqvarna®

FÖR MER INFORMATION KONTAKTA OSS GÄRNA:

Särna: 0253-100 10 • Mora: 0250-59 35 00 • Leksand: 0247-346 32

SERVICE OCH FÖRSÄLJNING:
nytt & begagnat

Välkommen till oss i Särna - torget i fd. Icahallens lokaler

www.abris.se

hemma

Det kompletta Bygg- och Järn-
varuhuset med de BÄSTA priserna!

SPECIALISTER PÅ HEM • KÖK • TVÄTT

I våra varuhus hittar Du allt
från grund till skorsten!

ALLTID BRA ERBJUDANDEN!

BYGGMATERIAL • FÄRG
KAMIN • KÖK • BADRUM
FÖNSTER • DÖRRAR • KYL
SPIS • DISK • TVÄTT • TORK
FRYS • VÄRMEPUMP

FRÄLLSCORSTEN

ALLT FÖR KÖKET
OCH TVÄTTSTUGAN

Vi hjälper dig
hitta rätt produkter
som ger dig rent hus,
rena kläder och ett
trivsamt hem!

FÄRG FRÅN NORDSJÖ!

 BOLIST

Idre BYGG & JÄRN
TEL: 0253-707 80

Sälens BYGG & JÄRN
TEL: 0280-757 60

Malungs BYGG & JÄRN
TEL: 0280-593 500

När du handlar hos oss får du alltid låna släpvagn gratis.

hemma

Det kompletta Bygg- och Järn-
varuhuset med de BÄSTA priserna!

SPECIALISTER PÅ HEM • KÖK • TVÄTT

I våra varuhus hittar Du allt
från grund till skorsten!

ALLTID BRA ERBJUDANDEN!

BYGGMATERIAL • FÄRG
KAMIN • KÖK • BADRUM
FÖNSTER • DÖRRAR • KYL
SPIS • DISK • TVÄTT • TORK
FRYS • VÄRMEPUMP

FÄLLSKORSTEN

ALLT FÖR KÖKET
OCH TVÄTTSTUGAN

Vi hjälper dig
hitta rätt produkter
som ger dig rent hus,
rena kläder och ett
trivsamt hem!

FÄRG FRÅN NORDSJÖ!

 BOLIST

Idre BYGG & JÄRN
TEL: 0253-707 80

Sälens BYGG & JÄRN
TEL: 0280-757 60

Malungs BYGG & JÄRN
TEL: 0280-593 500

När du handlar hos oss får du alltid låna släpvagn gratis.